

Statenvoorstel nr. PS/2021/1104496

Datum	GS-kenmerk	Inlichtingen bij
16 november 2021	2021/0231258	Trijnie Drint, telefoon 038 499 81 63 e-mail: T.Drint@overijssel.nl

Aan: Provinciale Staten

Onderwerp

Gewijzigde vaststelling Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021

Bijlagen

- II. Reactienota zienswijzen en advies ontwerp Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 (te raadplegen via https://overijssel.notubiz.nl/modules/1/ingekomen_stukken/view onder het bovengenoemde kenmerk en ligt ter inzage bij de receptie van het Provinciehuis)
- III. Overzicht actualisatieonderwerpen Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 (te raadplegen via https://overijssel.notubiz.nl/modules/1/ingekomen_stukken/view onder het bovengenoemde kenmerk en ligt ter inzage bij de receptie van het Provinciehuis)

Samenvatting van het voorgestelde besluit

Provinciale Staten stellen de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 gewijzigd vast ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter visie heeft gelegen. Door tussentijds een actualisatie te doen op de geldende Omgevingsverordening wordt ervoor gezorgd dat eerder genomen besluiten om het beleid aan te passen, op korte termijn doorwerken in de provinciale regels. Deze beleidsaanpassingen zijn weliswaar ook al meegenomen in de nieuwe Omgevingsverordening 2021, maar die zal door uitstel van de Omgevingswet pas op 1 juli 2022 in werking treden. Op de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 zijn 17 brieven met zienswijzen binnengekomen. In de Reactienota is vastgelegd welke zienswijzen aanleiding geven tot wijzigingen. Het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein is geen aanleiding om aanpassingen te doen. De Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 bestaat uit digitale documenten die na publicatie te vinden zijn op ruimtelijkeplannen.nl en op de provinciale website.

Inleiding en probleemstelling

Met de statenbrief van 13 september 2021, kenmerk 2021/0193073 hebben wij u geïnformeerd over ons besluit om een tussentijdse actualisatie te doen op de geldende Omgevingsverordening. Aanleiding daarvoor is het uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet tot 1 juli 2022. Daardoor zal de nieuwe Omgevingsverordening 2021 - die moet worden vastgesteld vanwege de invoering van de Omgevingswet - ook pas op 1 juli 2022 in werking treden. In deze nieuwe Omgevingsverordening zijn ook de beleidswijzigingen meegenomen waartoe in 2020/2021 is besloten. Voor een aantal van deze beleidswijzigingen geldt dat het gewenst is dat de doorwerking in de provinciale regels zo snel mogelijk plaatsvindt. Het overzicht van actualisatieonderwerpen die in deze actualisatieronde van de geldende Omgevingsverordening worden meegenomen, staat in bijlage III.

De Tussentijdse Actualisatie 2020/2021 is een digitaal document dat is gebaseerd op een uitsnede van de geldende Omgevingsverordening. Alleen die onderdelen die gewijzigd worden, zijn in deze uitsnede opgenomen. Om duidelijk te maken hoe de wijzigingen zich verhouden tot de rest van de Omgevingsverordening, is een geconsolideerde versie gemaakt.

In de Statenvergadering van 15 december 2021 is ook de gewijzigde vaststelling van het ontwerp van de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021 aan de orde.

In die actualisatieronde wordt ervoor gezorgd dat de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Omdat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de dan geldende verordeningen vervallen, moet er op tijd een nieuwe Omgevingsverordening worden vastgesteld. Voor de Omgevingsvisie geldt wel overgangsrecht. Daarom kan worden volstaan met het aanpassen van onderdelen. Gekozen is voor een beleidsarme omzetting van het geldende beleid en de geldende regels. Er wordt ondertussen gewerkt aan een nieuwe Omgevingsvisie, die wel beleidsrijk zal zijn. De vaststelling van de nieuwe visie is voorzien eind 2022.

Dit statenvoorstel voorziet in een gewijzigde vaststelling van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

Aanleiding voor de gewijzigde vaststelling zijn de zienswijzen die tegen het ontwerp zijn ingediend.

Er zijn 17 brieven/e-mails met zienswijzen ingediend op het ontwerp. De zienswijzen zijn samengevat en van een conceptreactie voorzien in de concept-Reactienota die wij ter vaststelling aan u voorleggen (bijlage II). Persoonlijke gegevens van de indieners zijn vanwege publicatie in het Stateninformatiesysteem (SIS) waar nodig geanonimiseerd. Leden van Provinciale Staten kunnen de volledige concept-Reactienota inzien als vertrouwelijk stuk.

In de periode van ter inzage ligging is ook het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein binnengekomen. De punten uit het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein van 18 oktober 2021 zijn in de concept-Reactienota samengevat en van een reactie voorzien. Het advies is geen aanleiding om aanpassingen te doen in de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

De Tussentijdse Actualisatie 2020/2021 is een digitaal document dat is gebaseerd op een uitsnede van de geldende Omgevingsverordening. Alleen die onderdelen die gewijzigd worden, zijn in deze uitsnede opgenomen. Om duidelijk te maken hoe de wijzigingen zich verhouden tot de rest van de Omgevingsverordening, is een geconsolideerde versie gemaakt. Op de kaarten van de Tussentijdse Actualisatie is in de viewer - ten behoeve van de besluitvorming - te zien waar de wijzigingen ten opzichte van de geldende versie zitten (erbij/eraf). Die kaartlaagjes zetten we na de vaststelling weer uit, om verwarring te voorkomen.

De digitale versie van het gewijzigde ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie 2020/2021 en de geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening staan in de Tercera-viewer. Deze geconsolideerde versie heeft geen formele status en wordt ook niet formeel vastgesteld.

Met de volgende links kunt u ze op de Tercera-viewer inzien:

Ontwerp Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 (bijlage 5)

<https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9923phVerordening008-va01>

Geconsolideerde Omgevingsverordening (bijlage 6)

<https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9923Verordening2017-GV08>

Participatie samenleving

Er is in het kader van deze actualisatieronde geen apart participatietraject doorlopen. Reden daarvoor is dat alleen beleidsaanpassingen worden doorvertaald waartoe eerder is besloten. Wel is de uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd, waarbij het ontwerp van de Actualisatie ter inzage is gelegd met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. In de concept-Reactienota zienswijzen en adviezen hebben wij een voorlopige reactie gegeven op de zienswijzen en het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein. Wij hebben de indieners van de zienswijzen laten weten wat ons voorstel aan uw Staten is. De indieners kunnen deze informatie gebruiken om vóór de vaststelling van de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel 2021 in te spreken bij de Statencommissie Ruimte en Water.

Overwegingen

- 1. In deze actualisatieronde van de geldende Omgevingsverordening worden beleidsaanpassingen doorgevoerd waartoe eerder besloten is.*

Volgens afspraak worden de jaarlijkse actualisatieronden beleidsarm doorgevoerd. Dat houdt in dat er alleen aanpassingen worden gedaan waartoe eerder is besloten door Provinciale Staten of Gedeputeerde Staten. In bijlage III vindt u het overzicht van beleidsaanpassingen die in deze tussentijdse ronde worden doorgevoerd. Daarbij is aangegeven op basis van welk besluit de wijziging wordt doorgevoerd.

- 2. Deze beleidsaanpassingen zijn ook al meegenomen in de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021.*

Die actualisatieronde 2021 wordt gebruikt om de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening te laten voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Omdat de geldende Omgevingsverordening vervalt op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, wordt in die actualisatieronde een helemaal nieuwe Omgevingsverordening vastgesteld. In de nieuwe Omgevingsverordening 2021 liften ook de beleidsaanpassingen mee waartoe in periode 2020/2021 is besloten.

- 3. Door het uitstel van de Omgevingswet treedt de Omgevingsverordening 2021 pas op 1 juli 2022 in werking.*

De inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening 2021 is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Door het uitstel van de Omgevingswet, zullen de beleidsaanpassingen die in de nieuwe Omgevingsverordening daarin zijn meegenomen ook pas juridische doorwerking krijgen na 1 juli 2022.

- 4. Voor diverse actualisatieonderwerpen is het gewenst dat de aanpassingen zo snel mogelijk doorwerken in de regels van de provincie.*

De aanwijzing en normering van de regionale keringen langs de Sallandse Weteringen is van belang voor de verstedelijkingsstrategie van Zwolle, waaraan op dit moment wordt gewerkt. In het voorjaar 2022 worden daarover besluiten genomen. Voor het buitengebied is de norm van 1/200 per jaar gewijzigd naar een norm van 1/100 per jaar op basis van de huidige situatie. De wijzigingen in de normering zijn van invloed op de eventuele opgave die er dan vanuit de verstedelijking ligt.

Voor de aanpassing die wordt gedaan op het uitsluitingsgebied Nationaal Landschap Noordoost-Twente geldt dat de zoekgebieden die daarin aangewezen zijn, onmisbaar zijn voor het realiseren van de RES-opgave in Twente. Voor het proces van de RES is het noodzakelijk dat de betrokken partijen zo snel mogelijk duidelijkheid hebben over de vraag of hier (onder voorwaarden) windturbines kunnen worden geplaatst.

De nieuwe tekst van de instructies voor detailhandel verduidelijkt dat volumineuze detailhandel in stedelijke centra ook kan worden toegestaan op andere perifere locaties dan bedrijventerreinen. De gemeente Almelo vreest dat ze in de beroepsprocedure tegen

de vestiging van de Hornbach last krijgt van de geldende striktere formulering die alleen spreekt over de vestiging op bedrijventerrein.

5. *Voor de overige actualisatieonderwerpen geldt dat het een kleine moeite is om ze dan ook maar mee te nemen in deze tussentijdse actualisatie.*

Het gaat om de verduidelijkende tekst dat de provincie niet langer meewerkt aan de vestiging van nieuwe tankstations in de Groene Omgeving, de bijlage Wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk die geactualiseerd is en regelen van de vrijstelling voorsoortenbescherming om aangewezen soorten opzettelijk te vangen voor onderzoek en onderwijs.

6. *Op het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 zijn 18 zienswijzen binnengekomen.*

De Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 heeft van 16 september 2021 tot en met 27 oktober 2021 ter visie gelegen. Binnen die termijn zijn er 3 (nieuwe) zienswijzen binnengekomen.

Volgens afspraak merken we de zienswijzen die eerder zijn ingediend op het ontwerp van de nieuwe Omgevingsverordening 2021 en die zich richten tegen de actualisatieonderwerpen aan, als zienswijzen op de Tussentijdse Actualisatie. Er is namelijk geen inhoudelijk verschil in de regeling zoals die opgenomen wordt in de geldende verordening en de regelgeving die in het ontwerp van de nieuwe Omgevingsverordening 2021 staat. Van de 21 eerder ingediende zienswijzen op de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021, zijn er 14 die (op onderdelen) aangemerkt worden als gericht tegen de Tussentijdse Actualisatie.

7. *Een aantal zienswijzen geeft aanleiding om het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 aan te passen.*

In de toelichting op de instructieregel detailhandel wordt duidelijk gemaakt dat een perifere locatie voor detailhandel ook kan worden aangewezen voor een solitaire vestiging. De kaart voor de zoekgebieden windenergie in de gemeente Tubbergen wordt in overeenstemming gebracht met de aanwijzing in het conceptwindbeleid van NOT-gemeenten.

8. *Het advies van de Subcommissie geeft geen aanleiding tot aanpassingen.*

Het advies van de Subcommissie is een herhaling van het advies dat is uitgebracht over het ontwerp van de nieuwe Omgevingsverordening 2021. Omdat de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 beperkter van opzet is, is niet alles uit dat advies relevant voor de actualisatieronde voor de geldende Omgevingsverordening. Zo grijpt de Subcommissie het advies over de Tussentijdse Actualisatie aangegrepen om aandacht te vragen voor de participatie van gemeenten en andere partijen in het proces van de nieuwe Omgevingsvisie.

9. *Het doen van een tussentijdse actualisatieronde levert slechts beperkte tijdswinst op.*

Het doorlopen van een aparte procedure voor de Tussentijdse Actualisatie 2020/2021 (maken, publiceren, ter inzage ligging, zienswijzen behandelen, vaststelling door Provinciale Staten), kost de nodige tijd. Na de vaststelling op 15 december 2021 moet er opnieuw gepubliceerd worden en vanwege het Kerstreces zal dat niet eerder plaatsvinden dan ergens in januari 2022. De inwerkingtreding wordt gezet op de eerstvolgende 'ronde' datum en dus op 1 februari 2022. De nieuwe Omgevingsverordening 2021 treedt volgens planning op 1 juli 2022 in werking.

Gelet op de problemen met het DSO die nog steeds niet zijn opgelost, is het niet helemaal uit te sluiten dat de Omgevingswet weer vertraagt. Voor de urgente actualisatieonderwerpen willen we niet het risico lopen dat het nog langer duurt voordat de beleidsaanpassingen doorwerken in de provinciale regels.

Conclusie

Met de gewijzigde vaststelling van de Tussentijds Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 is - tot de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening Overijssel 2021 - de juridische doorwerking verzekerd van beleidswijzigingen waartoe in de voorafgaande periode is besloten. Deze actualisatieronde is beleidsarm, omdat de aanpassingen niet meer dan een doorvertaling zijn van eerder genomen besluiten. Tijdens de ter visie ligging van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 zijn 3 nieuwe zienswijzen ingediend. Volgens afspraak zijn zienswijzen tegen het ontwerp van de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021 die zich richten tegen de beleidswijzigingen, aangemerkt als zienswijze tegen de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021. Enkele zienswijzen geven aanleiding om wijzigingen door te voeren ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter visie heeft gelegen. Het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein is geen aanleiding om wijzigingen door te voeren in de toelichting op de Omgevingsverordening.

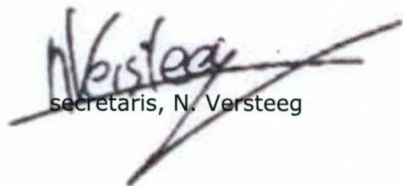
Voorstel

Gelet op het voorgaande stellen wij u voor het besluit te nemen, zoals in concept in bijlage I verwoord is.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

Ontwerpbesluit nr. 2021/PS/2021/1104496

Provinciale Staten van Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 17 november 2021,
PS/2021/1104496

overwegende

- dat de nieuwe Omgevingsverordening 2021 door uitstel van de Omgevingswet later in werking treedt;
- dat daardoor de beleidswijzigingen die in de nieuwe Omgevingsverordening 2021 zijn meegenomen ook pas na 1 juli 2022 juridisch zullen doorwerken;
- dat dit uitstel van juridische doorwerking voor een aantal beleidsonderwerpen ongewenst is;
- dat Gedeputeerde Staten daarom besloten hebben om een tussentijdse actualisatie van de geldende Omgevingsverordening in procedure te brengen;
- dat het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 ter inzage heeft gelegen in de periode 16 september tot en met 27 oktober 2021;
- dat er binnen deze termijn 3 nieuwe brieven met zienswijzen zijn binnengekomen;
- dat zienswijzen tegen het ontwerp van de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021 die zich richten tegen de beleidsaanpassingen, volgens afspraak aangemerkt zijn als zienswijzen tegen het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2021;
- dat enkele zienswijzen aanleiding geven tot aanpassing van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021;
- dat de overige zienswijzen geen aanleiding zijn om aanpassingen door te voeren;
- dat de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein op 18 oktober 2021 desgevraagd advies heeft uitgebracht over de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021;
- dat het advies van de Subcommissie geen aanleiding geeft om de toelichting op de Omgevingsverordening aan te passen;

gehoord

10. de toelichting van indieners van zienswijzen tijdens de inspraakmogelijkheid die hen geboden is tijdens de vergadering van de Statencommissie Ruimte en Water van 1 december 2021;

besluiten:

1. de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2021 met IDN-kenmerk **NL.IMRO.9923.phVerordening008-va01** gewijzigd vast te stellen;
 2. de Reactienota zienswijzen en adviezen Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 vast te stellen;
 3. Gedeputeerde Staten op te dragen de indieners van de zienswijzen per brief persoonlijk te informeren of hun zienswijze heeft geleid tot wijzigingen en wat de
-

argumentatie daarbij is zoals vastgelegd in de Reactienota zienswijzen en adviezen;

- 4. Gedeputeerde Staten op te dragen de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein te informeren wat er met haar advies is gedaan zoals vastgelegd is in de Reactienota zienswijzen en adviezen;*
- 5. de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 daarna op de voorgeschreven wijze te publiceren;*
- 6. de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021 in werking te laten treden met ingang van 1 februari 2022.*

Zwolle,

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

griffier,

Concept-Reactienota zienswijzen en adviezen ontwerp Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021

Inhoud reactienota

Deel 1: Zienswijzen

Per (deel)zienswijze zijn achtereenvolgens aangegeven:

- Zienswijzenummer
- Onderwerp
- Samenvatting van de zienswijze
- Reactie op de zienswijze
- Gevolgen voor de Omgevingsvisie
- Gevolgen voor de Omgevingsverordening

Deel 2: Advies Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein

Onderwerpen waarover de subcommissie advies heeft gegeven:

- Opslag afvalwater in ondergrond
- Verblijfsrecreatie
- Zonneladder
- Overige wijzigingen

Per onderwerp van het advies zijn achtereenvolgens aangegeven:

- Adviesnummer
- Samenvatting van het advies
- Reactie op het advies
- Gevolgen voor de Omgevingsvisie
- Gevolgen voor Omgevingsverordening

Deel 1: Zienswijzen

1. Zienswijze (EDO-kenmerk 6349375)

Onderwerp: energietransitie

samenvatting zienswijze

De dorpsraad Albergen maakt zich zorgen over het verloop van het proces gericht op plaatsing van windturbines in de gemeente Tubbergen en dan met name over de participatie. Ook is de dorpsraad bezorgd over de mogelijke gevolgen van de plaatsing van windturbines, omdat er nog veel onduidelijkheden, onzekerheden en aannames zijn waardoor op dit moment een gefundeerde en goed onderbouwde beleidskeuze nog niet te maken is. Er is geen betrokkenheid van inwoners van de dorpen geweest, omdat het de inwoners er onvoldoende van doordrongen waren dat de windturbines in hun achtertuin geplaatst gaan worden. De dorpsraad maakt zich daarom grote zorgen over het draagvlak van het beleid in de gemeente. De enquête onder alle inwoners van Noordoost-Twente is slechts door een beperkt aantal inwoners ingevuld. Ook was de vraagstelling gekleurd. De dorpsraad vraagt de provincie om een extra enquête of andere vorm van volksraadpleging uit te voeren onder alle inwoners van de gemeente Tubbergen die in of nabij een zoekgebied wonen, waarmee de meningen objectiever worden gepeild. Daarbij zou een respons van tenminste 50% van de inwoners moeten worden opgehaald. Als een meerderheid tegen de plaatsing van windturbines is, moeten de plannen volgens de dorpsraad worden geschrapt en moet er gekeken worden naar alternatieven.

reactie

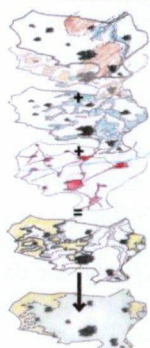
Op dit moment wordt een verkenning gedaan naar het plaatsen van windturbines in een gebied dat ligt op de grens van de gemeenten Almelo, Twenterand en Tubbergen. In het concept-windbeleid van de gemeenten in Noordoost Twente (NOT) zijn alleen zoekgebieden aangegeven voor windenergie.

De communicatie over dit traject valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten in NOT. In het traject naar vaststelling van het concept-windbeleid hebben de gemeenten in NOT webinars georganiseerd waarin het conceptbeleid is voorgesteld. De windwebinars hebben een groot bereik gehad onder de kijkers. Tijdens de uitzending bestond de mogelijkheid om vragen te stellen. Voor een deel zijn deze vragen live in de uitzending behandeld. Door de grote hoeveelheid aan vragen konden die niet allemaal in de uitzending worden beantwoord. De vragen die niet direct behandeld zijn, zijn op een later moment per mail beantwoord en op de websites van de gemeenten gepubliceerd.

Ondanks de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis is het gelukt om een grote groep mensen te informeren over het voorgenomen beleid. De inwoners zijn nadrukkelijk uitgenodigd om vragen te stellen. Ook zijn de inwoners gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bijeenkomsten in zalen - zoals wellicht anders wel gehouden zouden zijn - waren niet toegestaan binnen de regels op dat moment.

De keuze voor de zoekgebieden is gemaakt op basis van een bureaustudie van het landschapsbureau H+N+S. Dit bureau heeft een landschappelijke analyse gemaakt waarbij ook de beschermde natuurgebieden en de stedelijke invloedssfeer in beeld zijn gebracht. Ter controle hebben de landschapsarchitecten een veldbezoek aan het gebied gebracht. In onderstaand figuur is de benadering door het bureau in beeld gebracht.

LANDSCHAPPELIJKE WAARDERING

LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE:

- natuurlijke laag
- culturele laag

BESCHERMEDE NATUURGEBIEDEN:

- NNN
- N2000 gebieden

STEDELIJKE INVLOEDSSFEER:

- steden, bedrijventerreinen
- infrastructuur
- windturbine-opstellingen

LAGEN SAMENBRENGEN:

- jongere landschappen en stedelijke verstroingszones vallen erbuiten
- kerngebieden inzichtelijk

HERDEFINIËN NIEUWE GREN

- aaneengesloten gebied, geen 'gatenkaas'
- grensherziening aan west- en oostzijde
- eventueel uitbreiden NL naar buitengebied Enschede?

Bij het aanwijzen van de zoekgebieden is het kerngebied van het Nationaal Landschap Noordoost Twente ontzien. De zoekgebieden zijn aan de randen gesitueerd. Of er uiteindelijk windmolens geplaatst zullen worden binnen de zoekgebieden, vergt een nadere afweging. Daarbij moet per locatie maatwerk geleverd worden.

Wij twijfelen niet aan de representativiteit van uitkomsten van de enquête die gehouden is over het RES-bod. De wens van de dorpsraad om een aanvullende enquête te houden, zal gericht moeten worden aan de gemeente Tubbergen.

samenvatting zienswijze

De dorpsraad maakt zich grote zorgen over de effecten van windturbines op het Nationaal Landschap, dat niet voor niets altijd is aangemerkt als uitsluitingsgebied voor windenergie. Volgens de dorpsraad wegen de voordelen niet op tegen de nadelige gevolgen voor landschap, omgeving en biodiversiteit. Ook wijst de dorpsraad op het risico van waardedaling van woningen en vraagt zich af of de bewoners daarvoor financieel gecompenseerd worden.

reactie

Bij de vaststelling van de provinciale Omgevingsvisie in 2009 zijn de nationale landschappen integraal aangewezen als uitsluitingsgebied voor windenergie. Vanwege de grote maatschappelijke opgave om de energievoorziening te verduurzamen, hebben wij besloten de winduitsluitingsgebieden te herijken. In dat kader hebben we gezien of het voor de kernwaarden van het nationaal landschap inderdaad noodzakelijk is om windturbines overal binnen de nationale landschappen uit te sluiten.

De gemeenten in Noordoost-Twente hebben ons gevraagd om binnen de zoekgebieden aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente windturbines mogelijk te maken. De NOT-gemeenten willen bijdragen aan de doelstelling van de RES Twente. In de RES Twente wordt gezocht naar mogelijkheden om minimaal 1,5 TWh aan elektriciteit op te wekken met zonne- en windenergie.

Op basis van het onderzoek naar het herdefiniëren van de grenzen van het Nationaal Landschap Noordoost Twente door H+N+S constateren wij dat het binnen de zoekgebieden het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet noodzakelijk is om windturbines op voorhand uit te sluiten. Voordat tot het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden kan worden overgegaan, zal de gemeente een nadere afweging moeten doen. Daarbij zal de gemeente moeten zorgen voor een zorgvuldige inpassing in het landschap overeenkomstig de aanwezige gebiedskenmerken. Ook zal zoveel mogelijk rekening gehouden moeten worden met omliggende woningen. Als er dan toch nog sprake is van waardedaling van woningen, kunnen inwoners daarvoor een beroep doen op de planschaderegeling in de gemeente.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe

Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze

De dorpsraad vreest ook voor de gevolgen voor de volksgezondheid door slagschaduw, trillingen en laagfrequente geluiden. De dorpsraad pleit voor het verhogen van de minimumafstand tussen windturbines en woningen en voor verlagen van de toegestane geluidsniveaus. De dorpsraad vraagt in hoeverre de provincie de gevolgen voor de volksgezondheid heeft meegenomen in de afweging om eventueel windturbines te plaatsen. Welke minimale afstanden en welk geluidsniveau gaat de provincie hanteren? Gelden die dan ook voor solitaire woningen en wat mag de maximale nadelige impact op de natuur zijn? Wat gaat de provincie doen om te voldoen aan de eisen van het Verdrag van Aarhus? Welke ambitie hanteert de provincie op het gebied van actieve openbaarheid van milieu-informatie? De dorpsraad vraagt of de plannen van tafel gaan als niet uitgesloten kan worden dat er gezondheidsrisico's zitten aan windturbines. De dorpsraad wijst in dat verband op de lessen uit het verleden in het dossier biomassa, waar gebleken is dat de nadelen en zorgen over de daadwerkelijke opwekking van energie uit biomassa die vooraf zijn aangekaart, achteraf veelal bleken te kloppen.

reactie

Door de aanpassing van de Omgevingsverordening zijn windturbines niet langer op voorhand uitgesloten binnen de zoekgebieden. Voordat tot plaatsing kan worden overgegaan zal aangetoond moeten worden dat er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Om te kunnen vaststellen of daarvan sprake is, zijn wettelijke normen ontwikkeld en zijn er richtlijnen opgesteld voor geluid, trillingen, slagschaduw. Het is mogelijk dat omwonenden toch hinder en gezondheidseffecten ervaren, ook al wordt er voldaan aan wettelijke normen en richtlijnen. De gemeente zal moeten afwegen of dat reden moet zijn om van de plaatsing van windturbines af te zien.

De provincie Overijssel stelt geen hogere eisen aan windturbines dan het Rijk al doet. Wij hanteren dan ook geen zelfstandige afstandsnormen of geluidsnormen. In onze Catalogus Gebiedskenmerken geven wij wel aanwijzingen mee aan de gemeenten voor de inpassing van windturbines in het landschap. Als voor een windturbine een natuurvergunning nodig is, dan zijn Gedeputeerde Staten daarvoor bevoegd gezag. Welke impact op natuur nog aanvaardbaar is, zal op basis van de specifieke omstandigheden van het geval beoordeeld moeten worden op basis van de normen die daarvoor opgenomen zijn in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.

Het verdrag van Aarhus gaat over de toegang tot informatie, de mogelijkheden van inspraak en toegang tot rechters bij milieuaangelegenheden. Tegen de aanpassing van de Omgevingsverordening is geen bezwaar en beroep mogelijk, maar er is wel gelegenheid geboden om zienswijzen in te dienen. Als de gemeente besluit om gebruik te maken van de verruiming van de mogelijkheden om windturbines te plaatsen in de zoekgebieden, dan gelden voor die procedure de gebruikelijke mogelijkheden van inspraak, bezwaar en beroep.

samenvatting zienswijze:

Volgens de dorpsraad zijn er veel andere vormen van energieopwekking die vele malen effectiever en efficiënter zijn dan windenergie, zeker in Noordoost-Twente waar het minder hard en veel waait dan in andere gebieden. In het conceptbeleid voor windenergie in Noordoost-Twente is vastgelegd dat er alleen plannen kunnen worden ingediend na actieve samenwerking met de lokale omgeving, waarbij afspraken gemaakt worden over de mate waarin de omgeving kan meeprofiteren, financieel of anderszins.

reactie

De NOT-gemeenten willen bijdragen aan de energiedoelstelling van de RES Twente. Dat betekent dat binnen het grondgebied van deze gemeenten gezocht wordt naar mogelijkheden op een duurzame wijze energie op te wekken. De RES Twente heeft de ambitie om minimaal 1,5 TWh aan elektriciteit op te wekken met zonne- en windenergie.

Voor de zoektocht naar mogelijkheden voor windenergie heeft het bureau H+N+S onderzocht of de grenzen van het Nationaal Landschap Noordoost Twente opnieuw gedefinieerd kunnen worden.

Uit het onderzoek blijkt dat het in principe mogelijk is om windturbines op te richten aan de randen van de Nationaal Landschap Noordoost-Twente, zonder de kernwaarden die aanleiding waren voor de aanwijzing als Nationaal Landschap aan te tasten.

Verwacht mag worden dat de gemeente Tubbergen alleen plannen in behandeling zal nemen als actieve samenwerking en consultatie van het plangebied is gewaarborgd. Op grond van wat is vastgelegd in het concept windbeleid zal hierin ook het aspect van participatie (financieel of anderszins) worden meegenomen.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft voornamelijk de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

De dorpsraad vraagt zich af of er wel sprake kan zijn van meeprofiteren als windenergie kennelijk niet rendabel is omdat er hoge subsidies nodig zijn om de plaatsing van windturbines in windstille gebieden te stimuleren. Volgens de dorpsraad is er bij de plannen voor 18 windturbines in Noordoost-Twente sprake van een absurd hoge investering met te weinig rendement.

reactie

De subsidie vanuit het Rijk is bedoeld om de energietransitie te versnellen. In het concept-windbeleid staat dat omwonenden en anderen partijen in gelegenheid worden gesteld financieel in het windpark te participeren. Het is uiteindelijk aan de ontwikkelaar/energiecoöperatie om te beoordelen of de businesscase sluitend gemaakt kan worden met voldoende rendement. Voornamelijk geven gerealiseerde windparken in vergelijkbare windgebieden geen reden om hieraan te twifelen.

samenvatting zienswijze:

De dorpsraad is van mening dat zij bij elke planontwikkeling op het grondgebied van Albergen vooraf gehoord en geconsulteerd had moeten worden.

reactie

De gemeenten in Noordoost-Twente zijn verantwoordelijk voor de communicatie over het concept-windbeleid en over de zoekgebieden voor windenergie die daarin zijn opgenomen. Hiervoor hebben wij benoemd welke communicatiekanalen zijn benut om de bevolking van NOT op de hoogte te brengen van het concept windbeleid.

samenvatting zienswijze:

De dorpsraad vraagt de provincie om budget beschikbaar te stellen om de dorpsraden in Tubbergen professioneel bij te laten staan. De dorpsraad wil actief geïnformeerd worden over de plannen tot plaatsing van windturbines in de aanliggende gemeenten Almelo, Borne en Dinkelland.

reactie

Wij hebben geen budget beschikbaar voor professionele bijstand van dorpsraden. In de RES Twente is ervoor gekozen om de communicatie door de gemeenten zelf te laten doen. De gemeente weet door de bestaande contacten met dorpsraden en verenigingen voor plaatselijk belang wie daarvoor aangeschreven moet worden. Via de website [Energie van Noordoost Twente - Samen in actie voor duurzame energie!](#) is informatie beschikbaar over de plannen in NOT. Via [Regionale Energiestrategie Twente | Samen de stap maken](#) is informatie te vinden over initiatieven in de omliggende gemeenten.

conclusie

De zienswijze van de dorpsraad geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

2. Zienswijze (EDO kenmerk 6349379)

Samenvatting zienswijze:

Volgens de dorpsraden in de gemeente Losser is meer tijd nodig om de inwoners de inspraak te geven die nodig is voor een zorgvuldige afweging van de twee zoekgebieden in Losser voor de plaatsing van windturbines. De inwoners moeten beter gehoord en geïnformeerd worden, bijvoorbeeld door een nieuwe, objectieve enquête onder alle inwoners, die minder sturend is dan de eerder gehouden enquête.

De gemeenteraad wordt opgeroepen om geen besluiten te accepteren die onherroepelijk zijn. Definitieve besluitvorming moet uitgesteld worden tot er een nieuw regeerakkoord is. De participatie van omwonenden moet verbeterd worden aan de hand van het advies van de commissie Brenninkmeijer.

reactie

Door de aanpassing van de Omgevingsverordening zijn windturbines niet langer op voorhand uitgesloten binnen de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Voordat tot plaatsing kan worden overgegaan is een nadere afweging nodig door de gemeente. Het is aan de gemeente om de inwoners van het gebied om bij de concrete invulling van de zoekgebieden de mogelijkheid van inspraak te bieden.

De gemeenten van Noordoost-Twente ontwikkelen samen beleid voor windenergie. Inmiddels hebben de gemeenten besloten om de besluitvorming over het concept-windbeleid aan te houden. De gemeenten gebruiken de tussenliggende tijd om het participatieproces verder vorm te geven.

samenvatting zienswijze:

Er moet met grote zorg gekeken worden naar het natuurgebied Lutterzand. De grenzen en status van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente moet in stand gehouden worden, evenals de stuwwallen, hogere esgronden en het Natuurnetwerk Nederland. De grens van de Natura 2000-gebieden moeten niet verlegd worden.

reactie

Het natuurgebied Lutterzand geniet als Natura 2000-gebied op grond van Europese regelgeving bijzondere bescherming. Natura 2000-gebieden worden aangewezen door het Rijk. Wij kunnen de grens daarvan niet verleggen. Als de gemeente Losser gebruik maakt van de mogelijkheden die wij door aanpassing van de Omgevingsverordening bieden om windturbines te plaatsen in de zoekgebieden aan de rand van het Nationaal landschap, zal aangetoond moeten worden dat dit niet ten koste gaat van Natura 2000-gebieden in de omgeving.

De aanpassing van de Omgevingsverordening doet niets af van de status van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Ook wordt de begrenzing niet gewijzigd. Wij doen alleen iets aan het absolute verbod op de plaatsing van windturbines dat in 2009 is opgelegd voor het hele grondgebied van het Nationaal Landschap. Uit onderzoek is gebleken dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet noodzakelijk is om dat absolute verbod nog langer te laten gelden voor de zoekgebieden aan de rand van het Nationaal Landschap. Dat wil niet zeggen dat het plaatsen van windturbines daar zondermeer mogelijk is. De gemeenten zullen een nadere afweging moeten maken. Daarbij zullen de aanwijzingen van de Catalogus Gebiedskenmerken voor landschappelijke inpassing in acht genomen moeten worden.

Daarmee is verzekerd dat bij de plaatsing van windturbines rekening wordt gehouden met stuwwallen en essen.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

De dorpsraden pleiten ervoor de windturbines elders (op zee) te plaatsen en dat alle mogelijkheden van 'zon op dak' worden onderzocht en gestimuleerd.

reactie

In het Nationale Klimaatakkoord zijn er afspraken gemaakt over het verduurzamen van Nederland. Eén van deze afspraken is dat de regio's Regionale Energiestrategieën (RES) maken. In deze RES-en staat hoe de regio's in 2030 de uitstoot van CO2 ten opzichte van de uitstoot in 1990 met de helft gaan terugbrengen. Daarvoor doet de RES een bod richting het Rijk. De opdracht is om een plan te maken op basis van bewezen technieken. Dit is in de praktijk zon- en windenergie. Gemeenten kunnen alleen beleid voeren over vormen van energieproductie waarover zij zeggenschap hebben. Gemeenten gaan niet over de productie van windenergie op zee. Dat is de bevoegdheid van het Rijk.

Het concept-windbeleid is een uitwerking van het bod van de RES. In het beleid is er onderzocht hoe er (ruimtelijk) met windenergie wordt omgegaan in Noordoost Twente. In de RES 1.0 is afgesproken dat de gezamenlijke NOT-gemeenten 225 GWh opwekken. Volgens afspraak gebeurt dat met behulp van zonne-energie en windenergie. Zon op dak is onderdeel van de RES en wordt door alle gemeenten gestimuleerd.

conclusie

De zienswijze van de dorpsraden geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

3. Zienswijze (EDO kenmerk 6349123)

samenvatting zienswijze

De gemeente is van mening dat de verhouding tussen artikel 2.4.2, lid 1 en artikel 2.4.2, lid 3 onvoldoende duidelijk blijkt uit de systematiek en de toelichting. Niet duidelijk is of lid 3 moet gezien als een aanvulling op lid 1, dan wel een op zichzelf staande bepaling is. Moet volumineuze detailhandel met regionale effecten ook aan de voorwaarden in lid 1 getoetst worden, of alleen aan de voorwaarden in lid 3. Daarbij wijst de gemeente erop dat in lid 2 geregeld is dat grootschalige detailhandel met regionale effecten alleen zijn toegestaan binnen of aansluitend aan kernwinkelgebieden van stedelijke centra. Daar lijkt artikel 2.4.2, lid 1 niet van toepassing te zijn. De gemeente wil graag bevestiging dat bij de toepassing van artikel 2.4.2 lid 3, niet voldaan hoeft te worden aan artikel 2.4.2, lid 1.

reactie

Het tweede en derde lid van artikel 2.4.2 vullen het eerste lid aan. In lid 1 staat de algemene regel dat detailhandel in kernwinkelgebied gevestigd moet worden. Lid 2 geeft op basis van het principe van concentratie een specificatie als het gaat om grootschalige detailhandel met regionale effecten. Lid 3 doet dat voor volumineuze detailhandel met regionale effecten. Ook voor volumineuze detailhandel met regionale effecten geldt dus de algemene regel dat die zich in principe in kernwinkelgebied (van streekcentra en stedelijke centra) moet vestigen. Deze verhouding blijkt uit de rangschikking in artikel 2.4.2. Er moet dus ook aan 2.4.2, lid 1 worden voldaan. Om van die algemene regel te kunnen afwijken zijn artikel 2.4.4 en 2.4.5 opgenomen. Als 2.4.2, lid 2 en 3 de toepassing van 2.4.2, lid 1 zou uitsluiten, zouden die

afwijkingmogelijkheden niet nodig zijn. Daarmee is het voldoende duidelijk dat bij toepassing van het derde lid, ook aan het eerste lid moet worden voldaan.

samenvatting zienswijze

Volgens de gemeente is de eis in artikel 2.4.2, lid 2 onder a dat moet worden voorzien in een behoefte conform het principe van concentratie (artikel 2.1.2) in strijd met de Dienstenrichtlijn. De voorwaarde is immers een zelfstandige voorwaarde en niet alleen een factor in de beoordeling of de detailhandelsvestiging negatieve ruimtelijke effecten (zoals leegstand) heeft. Als een zelfstandige voorwaarde wijkt de vraag naar de behoefte ook af van de artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening (Ladder voor duurzame verstedelijking), dat in lid 4 nadrukkelijk stelt dat een onderzoek naar de behoefte alleen tot doel mag hebben of na te gaan of de vestiging in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

In artikel 2.4.2, lid 2 sub b wordt de voorwaarde gesteld dat een grootschalige detailhandelsvestiging met regionale effecten niet mag leiden tot een onevenredige aantasting van het voorzieningenniveau, de vitaliteit van de kernwinkergebieden en het woon-, leef- en ondernemersklimaat in de regio. Volgens de gemeente dienen deze bepalingen niet het belang van een goede ruimtelijke ordening, omdat ze verder gaan dan nodig om een duurzame ontvruchting van het voorzieningenniveau of in ruimtelijk opzicht onaanvaardbare leegstand te voorkomen.

Daarbij wijst de gemeente erop dat het begrip regio in de Omgevingsverordening niet passend gedefinieerd wordt omdat verwezen wordt naar de woningmarkt.

reactie

Door de toevoeging 'conform artikel 2.1.2 (principe van concentratie)' is duidelijk dat hier alleen de toets aan de orde is die nagaat of er sprake is van lokale behoefte dan wel van een (boven)regionale behoefte. Dat is in het provinciaal beleid een ruimtelijk relevant criterium omdat hierdoor het provinciale verstedelijkingsbeleid doorwerkt bij detailhandelsvoorzieningen. Het principe van concentratie maakt onderdeel uit van de Overijsselse Ladder van duurzame verstedelijking, die een aanvulling biedt op de landelijke Ladder van duurzame verstedelijking.

Overigens gaat de Omgevingsverordening 2021 gelden onder de Omgevingswet. Het Besluit ruimtelijke ordening is dan niet meer van toepassing. Het criterium onder de Omgevingswet is ook niet meer of er sprake is van 'een goede ruimtelijke ordening', maar of wordt voldaan aan het bredere criterium van 'een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit'.

Het klopt dat er door het criterium 'behoefte' beperkingen worden opgelegd aan de vrije vestiging van detailhandel die gemotiveerd moeten worden volgens de Dienstenrichtlijn. De provincie heeft voor de instructieregels voor detailhandel in de nieuwe Omgevingsverordening 2021 onderbouwd dat de beperkingen die daarmee worden opgelegd aan de detailhandel voldoen aan de eisen van de Dienstenrichtlijn ('Overijssel, onderbouwing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Dienstenrichtlijn', BRO/Rho, juni 2020).

Het begrip 'regio' is in de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 niet gewijzigd. Wij laten dit onderdeel van zienswijze buiten behandeling.

samenvatting zienswijze

Volgens de vaste rechtspraak van de Raad van State vormen concurrentieverhoudingen bij een planologische belangenafweging in beginsel geen in aanmerking te nemen belang, tenzij zich een duurzame ontvruchting voordoet van het voorzieningenniveau die niet door dwingende redenen wordt gerechtvaardigd. Voor een duurzame ontvruchting is bepalend of inwoners van een bepaald gebied niet langer op een aanvaardbare afstand van hun woning kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften. De gemeente wijst erop dat de bepaling in artikel 2.4.2, lid 2 over alle soorten van grootschalige detailhandel gaat. Artikel 2.4.2, lid 2

sub b bepaalt in algemene zin dat een vestiging van grootschalige detailhandel niet tot een onaanvaardbare aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat mag leiden. Daarmee heeft de bepaling volgens de gemeente ook betrekking op gevolgen die niet ruimtelijk relevant zijn.

reactie

Het is inderdaad niet toegestaan om concurrentieverhoudingen te regelen. Dat doen we ook niet met de criteria in artikel 2.4.2, lid 2 sub b. Het gaat om criteria die gericht zijn op een goede omgevingskwaliteit in de breedte waarop de Omgevingswet zich richt. Deze criteria vragen van gemeenten om de gevolgen van een vestiging van detailhandel met regionale effecten in een bepaalde kern zorgvuldig in beeld te brengen. Van duurzame ontvruchting van het voorzieningenniveau zal alleen sprake zijn als inwoners van een kern niet meer kunnen voorzien in de eerste levensbehoeften. Die beperking in de toepassingsbereik van deze bepaling is inherent aan de toets op duurzame ontvruchting en hoeft dus niet in deze bepaling expliciet genoemd te worden. De toets aan de andere criteria gaat via de bandbreedte van effecten van leegstand op het woon, leef en ondernemersklimaat in een kern. Dat is inmiddels een geaccepteerde benadering, die ook in de jurisprudentie van de Raad van State over de Dienstenrichtlijn terug te vinden is.

samenvatting zienswijze

Het is de gemeente niet duidelijk wat bedoeld wordt met onevenredige aantasting van de vitaliteit van kernwinkelgebieden, wanneer daarvan sprake is en hoe dat getoetst moet worden. Daardoor is niet vast te stellen wanneer aan het vereist is voldaan. Ook is het de gemeente niet duidelijk welke kernwinkelgebieden moeten worden betrokken: alleen die binnen de gemeente zelf of ook die van de omliggende gemeenten? Hoe moet dan bepaald worden van welke gemeenten de kernwinkelgebieden in de afweging betrokken moeten worden?

reactie

De vitaliteit van kernwinkelgebieden is een belangrijke doelstelling van het provinciaal beleid. Daarom is dit criterium hier opgenomen. In de Handreiking die de provincie samen met gemeenten gaat maken voor de toepassing van de Omgevingsverordening, zal ook voor de toets aan dit criterium handvatten geboden worden. In ons provinciaal omgevingsbeleid zien wij de vitaliteit van kernwinkelgebieden niet alleen als ruimtelijk relevant, maar breder, namelijk als een belangrijke omgevingskwaliteit. Het is van provinciaal belang om daarop met instructieregels te sturen.

Uit het feit dat deze bepaling zich richt op grootschalige detailhandel met regionale effecten en de opdracht in artikel 2.4.2, lid 2 sub c verplicht om regionaal af te stemmen, mag duidelijk zijn dat het niet alleen gaat om het kernwinkelgebied van de betreffende gemeente, maar ook om de kernwinkelgebieden van gemeenten in de regio. Met welke gemeenten moet worden afgestemd om de effecten in beeld te brengen, hangt af van het verzorgingsgebied van de grootschalige detailhandel die zich gaat vestigen in het kernwinkelgebied van de betreffende gemeente. Hoe verder de regionale effecten reiken, hoe groter de regio waarmee afgestemd moet worden.

samenvatting zienswijze

Verder wijst de gemeente erop dat een definitie van het begrip 'kern' ontbreekt. Ook is het de gemeente niet duidelijk wat precies wordt verstaan onder 'mode- en luxeartikelen'.

reactie

In de Omgevingsverordening is er in navolging van de wetgever bewust voor gekozen om niet alle begrippen te definiëren. Conform van het normale spraakgebruik moet onder 'kernen' steden en dorpen worden verstaan.

Mode- en luxeartikelen is een bekende verzamelnaam voor een branche in de detailhandel, die in de onderbouwing voor de Dienstenrichtlijn een belangrijke rol pleegt te spelen (onder

andere in de uitspraak Appingedam). Voor zover dit noodzakelijk is, kan in de Handreiking die de provincie samen met de gemeenten gaat maken voor de toepassing van de Omgevingsverordening, duidelijk gemaakt worden hoe in Overijssel deze branche gezien moet worden.

samenvatting zienswijze

Bij artikel 2.4.2, lid 3 verwijst de gemeente naar de opmerkingen die gemaakt zijn bij artikel 2.4.2, lid 2 over behoefte, onevenredige aantasting van het voorzieningenniveau in de regio, de vitaliteit van kernwinkelgebieden en het woon-, leef- en ondernemersklimaat in de kern. De gemeente constateert dat in lid 3 wordt gesproken over 'onaanvaardbare effecten' en bij lid 2 over 'onevenredige aantasting'. Dit roept de vraag op of hiermee een verschil is beoogd en wat hiervan dan de reden is.

Reactie

Voor lid 3 geldt dat dit een aanvulling is op de algemene regel in artikel 2.4.2, lid 1 voor de specifieke categorie van volumineuze detailhandel met regionale effecten. Wij verwijzen naar wat hiervoor is opgemerkt over de verhouding tussen artikel 2.4.2, lid 1 en artikel 2.4.2, lid 3.

Onaanvaardbare effecten en onevenredige aantasting zijn wat ons betreft synoniemen. Om misverstanden te voorkomen, zullen we dit aanpassen.

samenvatting zienswijze

Bij artikel 2.4.2, lid 1 sub a verwijst de gemeente bij de eis van behoefte naar wat daarover bij artikel 2.4.2, lid 2 sub a is opgemerkt. Het is de gemeente niet duidelijk hoe artikel 2.4.4, lid 2 zich verhoudt tot artikel 2.4.2, lid 3. Ook bij dit onderdeel wordt verwezen naar de eerder gemaakte opmerkingen over behoefte.

reactie:

Artikel 2.4.4, lid 1 maakt het mogelijk om in afwijking van de algemene regel dat detailhandel in kernwinkelgebied thuishoort, voor volumineuze detailhandel ruimte te bieden op bedrijventerrein. Artikel 2.4.4, lid 2 ziet op volumineuze detailhandel met regionale effecten, die volgens de specificatie in artikel 2.4.2, lid 3 in principe thuishoort in de kernwinkelgebieden van streekcentra en stedelijke centra. Die volumineuze detailhandel met regionale effecten kan in afwijking van die specifieke regeling in artikel 2.4.2, lid 3 onder voorwaarden worden toegestaan op perifere locaties in stedelijke centra. Onder perifere locaties worden ook bedrijventerreinen verstaan. Stedelijke centra hebben dus ruimere mogelijkheden dan de streekcentra om volumineuze detailhandel met regionale effecten op andere locaties dan bedrijventerreinen toe te staan.

Wij verwijzen naar wat hiervoor is opgemerkt over het criterium behoefte.

samenvatting zienswijze

Volgens de gemeente is het in strijd met de Dienstenrichtlijn dat in artikel 2.4.4, lid 2, sub b wordt bepaald dat het bij een perifere locatie voor volumineuze detailhandel met regionale effecten moet gaan om een locatie met meerdere detailhandelsvestigingen. Niet is aangetoond dat deze eis niet verder gaat dan met het oog op enig ruimtelijk belang noodzakelijk is. De gemeente wijst erop dat deze beperking het onmogelijk maakt dat een kwekerij die planten en bomen verkoopt aan consumenten zich op een solitaire vestiging in het buitengebied kan vestigen. De gemeente verzoekt artikel 2.4.4, lid 2, sub b te schrappen dan wel zodanig aan te passen dat ook een solitaire vestiging op een perifere locatie mogelijk is.

reactie:

Artikel 2.4.44, lid 2 spreekt van concentratie op speciaal daarvoor aangewezen locaties, omdat we willen dat gemeenten goed nadenken over hun detailhandelsstructuur en de wijze waarop perifere locaties voor volumineuze detailhandel met regionale effecten daarin passen. We gaan er vanuit dat gemeenten niet overal perifere locaties mogelijk maken, maar deze mogelijkheid selectief gebruiken. Het gaat immers om volumineuze detailhandel die een verzorgingsgebied

heeft die ruimer is dan de betreffende kern. Vanwege die regionale betekenis moet de locatie goed bereikbaar zijn vanuit de regio. Voorkomen moet worden dat bezoekers uit de wijde regio de hele stad moeten doorkruisen om dit type detailhandelsvoorzieningen op allerlei perifere locaties te kunnen bezoeken. Vandaar de provinciale doelstelling van concentratie op een beperkt aantal perifere locaties. Het criterium dat volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd moet worden op een beperkt aantal perifere locaties, dient het provinciale belang dat dit type detailhandelsvoorzieningen goed bereikbaar moet zijn vanuit de regio en gaat niet verder dan nodig is voor dit doel.

Een winkelgebied kan ook bestaan uit een solitaire vestiging op een perifere locatie. Voorwaarde is dat dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. Wij gaan er vanuit dat de gemeente terughoudend omgaat met het aanwijzen van winkelgebieden voor volumineuze detailhandel met regionale effecten en dan zeker met het aanwijzen van winkelgebieden voor solitaire vestigingen.

Een aanvullende passage in de toelichting is voldoende om te verduidelijken dat een enkele solitaire vestiging op een perifere locatie kan worden toegestaan als dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. Zoals hiervoor is aangegeven zal die gemeentelijke visie uit moeten gaan van een beperkt aantal perifere locaties waarop volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd wordt.

samenvatting zienswijze

Bij de eis in artikel 2.4.4, lid 2 sub d dat moet aangetoond zijn dat de vestiging niet tot onaanvaardbare effecten op het voorzieningenniveau leidt of tot leegstand in de regio of de vitaliteit van kernwinkelgebieden of een onevenredige aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat in kernen, verwijst de gemeente naar wat is opgemerkt bij artikel 2.4.2, lid 2, sub b.

Reactie

Wij verwijzen naar wat hiervoor is opgemerkt bij artikel 2.4.2, lid 2 sub b.

conclusie

De zienswijze van gemeente geeft aanleiding tot de volgende aanpassingen van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021:

Artikel 2.4.2, lid 3, onder b van de Omgevingsverordening wordt gewijzigd in:

'b. de vestiging niet leidt tot ~~onaanvaardbare effecten op~~ onevenredige aantasting van het voorzieningenniveau of de vitaliteit van kernwinkelgebieden of een onevenredige aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat in de kernen; en'

Artikel 2.4.4, lid 2, onder d van de Omgevingsverordening wordt gewijzigd in:

'd. aangetoond is dat de vestiging niet leidt tot ~~onaanvaardbare effecten op~~ onevenredige aantasting van het voorzieningenniveau of de leegstand in de regio of de vitaliteit van kernwinkelgebieden of een onevenredige aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat in de kernen; en'

Artikel 2.4.5, lid 1, onder b van de Omgevingsverordening wordt gewijzigd in:

'b. aangetoond is dat de vestiging niet leidt tot ~~onaanvaardbare effecten op~~ onevenredige aantasting van het voorzieningenniveau of de leegstand in de regio of de vitaliteit van kernwinkelgebieden of een onevenredige aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat in de kernen; en'

De toelichting op **artikel 2.4.4, lid 2 sub b** wordt als volgt aangevuld:

'In het tweede lid van artikel 2.4.4 wordt in stedelijke centra de mogelijkheid geboden om volumineuze detailhandel toe te staan op andere perifere locaties dan bedrijventerrein. Gemeenten kunnen in de stedelijke centra perifere locaties aanwijzen als winkelgebied om daar volumineuze detailhandel te concentreren. Gedacht kan worden aan woonboulevards, autoboulevards of een locatie voor bouwmarkten, waar volumineuze detailhandel wordt geconcentreerd rond een thema. De gemeente kan ook een enkele solitaire vestiging op een perifere locatie toestaan als dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. De aanwijzing vindt bij voorkeur plaats in een gemeentelijke detailhandelsvisie. Daarin kan duidelijk worden gemaakt hoe de locatie past binnen de detailhandelsstructuur van de gemeente en van de regio, als de locatie bedoeld is voor volumineuze detailhandel met regionale effecten. Wij gaan er vanuit dat in gemeentelijke detailhandelsvisie slechts een beperkt aantal perifere locaties aangewezen wordt waarop volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd wordt.'

4. Zienswijze (EDO-kenmerk 6349567)

onderwerp: windturbines

samenvatting zienswijze:

De gemeente verzoekt om een aanpassing van de Omgevingsverordening waardoor het mogelijk wordt om bij (niet)agrarische bedrijven in het buitengebied de realisatie van erfmolens mogelijk te maken om een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstelling.

reactie:

De provincie heeft ervoor gekozen om de geldende Omgevingsverordening beleidsarm om te zetten naar een verordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Er worden alleen beleidswijzigingen doorgevoerd waartoe eerder is besloten door Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten.

Provinciale Staten hebben in hun besluit over de herijking van uitsluitingsgebieden windenergie alleen een uitspraak gedaan over de zoekgebieden die in het kader van de RES Twente zijn aangewezen in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Er is op dat moment niet besloten om ruimte te geven voor de plaatsing van erfmolens. Erfmolens voorzien vooral in de eigen energiebehoefte van het (agrarische) bedrijf en dragen beperkt bij aan de RES-opgave. En de urgentie van de RES-opgave was de reden dat Provinciale Staten aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente ruimte willen bieden voor de plaatsing van clusters van windturbines.

De vraag naar ruimere mogelijkheden om erfmolens te plaatsen nemen we mee in de voorbereidingen voor een nieuwe Omgevingsvisie, waarin de energietransitie een belangrijk thema is.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

De gemeente wijst er verder op dat de twee zoekgebieden voor Tubbergen aan de noordwestzijde niet helemaal overeenkomen met de zoekgebieden in het ontwerp-windbeleid

van Noordoost-Twente. De cirkels van de zoekgebieden vertonen geen overlap aan de westzijde.

Reactie:

De zoekgebieden voor Tubbergen aan de noordwestzijde van de gemeente staan inderdaad niet goed op onze kaart. Wij passen dit aan.

conclusie

De zienswijze van de gemeente geeft aanleiding tot de volgende aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021:

Aanpassing kaart windenergie:

De begrenzing van de twee zoekgebieden worden in overeenstemming gebracht met de begrenzing van de zoekgebieden in het concept-windbeleid van Noordoost-Twente.

5. (EDO-kenmerk 6349833)

Onderwerp: energietransitie

Samenvatting zienswijze:

Indieners zijn doordrongen van de noodzaak om tot alternatieve energievormen te komen, maar vragen zich af waarom wordt ingezet op windenergie terwijl er nog genoeg mogelijkheden zijn om bestaande daken in te zetten voor de installatie van zonnepanelen. Door zon op dak te stimuleren, kan het te installeren vermogen voor windenergie tot een minimum worden beperkt.

Indieners wijzen erop dat er aanzienlijke investeringen in het elektriciteitsnet nodig blijven om met de introductie van windenergie een stabiel elektriciteitsnet te creëren.

reactie

We staan inderdaad voor de zeer grote maatschappelijke opgave om op korte termijn te komen tot alternatieve vormen van energieopwekking. Daarbij kan niet worden volstaan met de inzet van zon op dak, maar is ook windenergie onmisbaar.

Niet alle bestaande daken lenen zich voor de installatie van zonnepanelen. Ook blijkt op sommige plaatsen dat het elektriciteitsnet 'vol' is. Dan kunnen er geen nieuwe energieprojecten worden aangesloten totdat het net verzwaard is. Nederland is een echt windland. Het waait hier vaker en harder, dan de zon schijnt. Windenergie en zonne-energie zijn in Nederland de goedkoopste vormen om duurzame elektriciteit op te wekken. Windmolens wekken het meest op in de winter en het najaar. Dan waait het vaker en harder. Zonnepanelen wekken het meest op in het voorjaar en de zomer. Als het hard waait, schijnt vaak de zon beperkt of niet en als de zon schijnt, waait het vaak beperkt of niet. Daardoor vullen zon en wind elkaar goed aan en zijn beide vormen van energieopwekking hard nodig. Door ze te combineren maken we bovendien optimaal gebruik van de energie-infrastructuur. We hebben namelijk het hele jaar door elektriciteit nodig.

samenvatting zienswijze:

Bewoners van het gebied zijn onvoldoende meegenomen en maken zich zorgen om landschapsvervuiling en andere nadelige gevolgen van windenergie, zoals geluid en slagschaduw. Indieners vinden dat het creëren van draagvlak op een ander wijze moet gebeuren dan toe nu toe is gebeurd. Daarbij moet de plaatselijke bevolking als belanghebbenden kunnen meebeslissen over de realisatie van windmolens en grootschalige zonneparken.

reactie

Door de aanpassing van de Omgevingsverordening zijn windturbines in de zoekgebieden niet langer op voorhand uitgesloten. Dat wil niet zeggen dat de plaatsing van windturbines zonder meer mogelijk wordt. Dit vergt een nadere afweging van de gemeenten. De gemeente zal daarbij in ieder geval de aanwijzingen van de Catalogus Gebiedskenmerken voor landschappelijke inpassing moeten volgen. Daarnaast moeten de normen en richtlijnen van het Rijk voor milieuaspecten in acht worden genomen. Door een uitspraak van de rechter over een windmolenpark in Delfzijl kan nu niet zonder meer naar het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling verwezen worden. Het Rijk gaat de vormfout die bij de vaststelling is gemaakt, zo snel mogelijk herstellen. Tot dan kunnen gemeenten zelf normen stellen voor geluid en slagschaduw, als zij zorgen voor een goede onderbouwing. Als een natuurvergunning nodig is, zal de gemeente moeten aantonen dat de impact op natuurwaarden acceptabel is. De bewoners van het gebied kunnen gebruik maken van de mogelijkheden van inspraak, bezwaar en beroep als zij van oordeel zijn dat in de procedure voor de plaatsing van windturbines onvoldoende recht wordt gedaan aan hun belangen.

De gemeenten in Noordoost-Twente hebben gezamenlijk windbeleid geformuleerd. Zij zijn verantwoordelijk voor de communicatie daarover. Er zijn allerlei communicatiekanalen benut om de bevolking van Noordoost-Twente op de hoogte te brengen van het concept-windbeleid. In het traject naar vaststelling van het concept-windbeleid hebben de gemeenten in NOT webinars georganiseerd waarin het conceptbeleid is voorgesteld. De windwebinars hebben een groot bereik gehad onder de kijkers. Tijdens de uitzending bestond de mogelijkheid om vragen te stellen. Voor een deel zijn deze vragen live in de uitzending behandeld. Door de grote hoeveelheid aan vragen konden die niet allemaal in de uitzending worden beantwoord. De vragen die niet direct behandeld zijn, zijn op een later moment per mail beantwoord en op de websites van de gemeenten gepubliceerd.

Ondanks de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis is het gelukt om een grote groep mensen te informeren over het voorgenomen beleid. De inwoners zijn nadrukkelijk uitgenodigd om vragen te stellen. Ook zijn de inwoners gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

samenvatting zienswijze:

Indieners raden aan om lokale initiatieven (dorps/kernraden of lokale duurzame initiatieven) bij de communicatie en het creëren van draagvlak te betrekken. Indieners hebben het gevoel dat het windbeleid er nu door de overheid wordt doorgedrukt. Er wordt min of meer van lokale initiatieven geëist het initiatief te pakken, omdat andere externe partijen dat doen en er voor de lokale bevolking minder profijt zal zijn.

reactie

Wij onderschrijven het belang van draagvlak voor het gemeentelijke windbeleid. Daarin kunnen dorpsraden, kernraden en lokale duurzame initiatieven zoals windcoöperaties een rol spelen. Het is jammer dat indieners de indruk hebben dat het windbeleid door de overheid wordt doorgedrukt. Wij zien dat de gemeenten in Noordoost-Twente hun best doen om de inwoners van het gebied bij de het opstellen van windbeleid te betrekken. Hiervoor is uiteengezet welke communicatiekanalen zijn benut om de bevolking van NOT op de hoogte te brengen van het concept windbeleid. Het betrekken van lokale initiatieven voor windenergie bij de uitvoering van de RES-opgave is een middel om het gebied mee te laten profiteren van de opbrengsten van de windturbines. Het is aan de lokale initiatieven om af te wegen of zij hiertoe mogelijkheden zien.

samenvatting zienswijze:

Indieners vinden dat een belangrijk deel de opbrengsten uit de exploitatie van windturbines bij de plaatselijke bevolking terecht moet komen. Het moet bij alle projecten in het gebied een harde eis zijn dat 1/3 deel toekomt aan de plaatselijke bevolking.

reactie

Wij vinden het ook belangrijk dat het gebied waar windturbines worden geplaatst daarvan mee profiteert. Het Klimaatakkoord zet in op 50% lokaal eigendom van het windproject. In Noordoost-Twente wordt deze doelstelling ingevuld door de volgende verdeling in eigendom te hanteren:

- *1/3 deel van het eigendom is voor de lokale grondeigenaren en aanliggende grondeigenaren in het plangebied, waarbij de verdeling plaatsvindt op basis van het percentage grondeigendom in het plangebied;*
- *1/3 deel van het eigendom is voor de ontwikkelende partij;*
- *1/3 deel van het eigendom is beschikbaar in aandelen voor de omgeving door deelname aan een bewonersvereniging, een energiecoöperatie en/of door individueel aandeelhouderschap. Hiervoor wordt een cirkel van 5 km gehanteerd als eerste ring waarbinnen het initiatief zich bevindt. Nadat iedereen binnen de 5 km-grens de kans heeft gehad om financieel deel te nemen, wordt de ring vergroot naar de gemeente waar het initiatief plaatsvindt en daarna naar alle NOT-gemeenten.*

Onder 'eigendom' wordt ook bedoeld de financiële deelneming in het windproject.

samenvatting zienswijze:

Lokale initiatieven hebben niet de middelen en kennis om projecten goed uit te voeren. Gemeenten moeten daarvoor financiële middelen beschikbaar stellen.

Reactie

Via het programma Nieuwe Energie Overijssel kunnen lokale initiatieven ondersteuning ontvangen bij de voorbereiding en uitvoering van een energieproject. Zie ook: [Financiële steun en begeleiding voor lokale energie-initiatieven](#) | [Nieuwe Energie Overijssel](#)

samenvatting zienswijze:

Indieners vinden dat de totstandkoming van het windbeleid in Noordoost-Twente en de communicatie te wensen overlaat. Veel mensen voelen zich overvallen en onvoldoende gehoord.

reactie

De communicatie over dit traject valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten in NOT.

In het traject naar vaststelling van het concept-windbeleid hebben de gemeenten in NOT webinars georganiseerd waarin het conceptbeleid is voorgesteld. De windwebinars hebben een groot bereik gehad onder de kijkers. Tijdens de uitzending bestond de mogelijkheid om vragen te stellen. Voor een deel zijn deze vragen live in de uitzending behandeld. Door de grote hoeveelheid aan vragen konden die niet allemaal in de uitzending worden beantwoord. De vragen die niet direct behandeld zijn, zijn op een later moment per mail beantwoord en op de websites van de gemeenten gepubliceerd.

ONDANKS de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis is het gelukt om een grote groep mensen te informeren over het voorgenomen beleid. De inwoners zijn nadrukkelijk uitgenodigd om vragen te stellen. Ook zijn de inwoners gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bijeenkomsten in zalen, zoals wellicht anders wel gehouden zouden zijn, waren niet toegestaan binnen de regels op dat moment.

samenvatting zienswijze:

Indieners willen nauw betrokken worden en blijven bij de energietransitie en zijn bereid om samen met de gemeente op te trekken. Zij vragen de gemeente om lokale initiatieven financieel te ondersteunen om samen met de plaatselijke bevolking de realisatie van duurzame oplossingen mogelijk te maken, zodat niet alleen de lasten maar ook de lusten in de omgeving blijven.

reactie

De gemeenten in Noordoost-Twente hebben de vaststelling van het concept-windbeleid uitgesteld. De gemeenten willen de tussenliggende periode gebruiken om de inwoners beter te informeren over het concept-windbeleid.

Hiervoor hebben wij al aangegeven dat wij het ook belangrijk vinden dat een gebied waar windturbines worden geplaatst, daarvan kan meeprofiteren. Het is aan de gemeenten om te bezien of zij lokale initiatieven financieel willen ondersteunen. Hiervoor hebben wij al gewezen op de mogelijkheid voor lokale initiatieven om ondersteuning te vragen bij het programma Nieuwe Energie Overijssel.

conclusie

De zienswijze van indieners geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

6. (EDO-kenmerk 6345439)**Onderwerp: energietransitie****Samenvatting zienswijze:**

Het landgoed maakt bezwaar tegen de zoekgebieden voor windturbines in Noordoost-Twente en in het bijzonder tegen de zoekgebieden in en nabij het Nationaal Landschap. Daarbij wordt verwezen naar de zienswijze die is ingebracht tegen het concept-windbeleid Noordoost-Twente versie 1.3.

Reactie

De energietransitie vraagt om duurzame energiebronnen zonder CO₂-uitstoot. In het Energieakkoord is afgesproken dat deze opgave gerealiseerd wordt met energieopwekking met zon en wind. Aan 30 RES-regio's is gevraagd om een aanbod te doen voor het duurzaam opwekken van energie. RES Twente is één van die regio's. In Twente is afgesproken om gezamenlijk 1,5 TWh aan elektriciteit op te wekken. Ook de gemeenten in Noordoost-Twente willen daaraan bijdragen. Zij hebben de provincie gevraagd om windenergie mogelijk te maken in het Nationale Landschap. Daar geldt nu een absoluut verbod op windturbines. Wij hebben op grond van het onderzoek van H+N+S geconstateerd dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente niet noodzakelijk is om windturbines op voorhand uit te sluiten in de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen. Met de aanpassing van de Omgevingsverordening wordt de begrenzing van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente in stand gelaten. Er wordt in deze actualisatieronde alleen de mogelijkheid geboden om in de zoekgebieden onder voorwaarden af te wijken van het absolute verbod op het plaatsen van windturbines.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

Volgens het landgoed wordt door de bouw van windturbines in de zoekgebieden de waarden van natuur- en landschap geweld aan gedaan. Het landgoed zal de ruimtelijke effecten daarvan ondervinden. De gevolgen voor onder meer de vogelstand is groot.

reactie

De keuze voor de zoekgebieden is gemaakt op basis van een bureaustudie van het landschapsbureau H+N+S. Dit bureau heeft een landschappelijke analyse gemaakt waarbij ook de beschermde natuurgebieden en de stedelijke invloedssfeer in beeld zijn gebracht. Ter

controle hebben de landschapsarchitecten een veldbezoek aan het gebied gebracht. In onderstaand figuur is de benadering door het bureau in beeld gebracht.

Bij het aanwijzen van de zoekgebieden is het kerngebied van het Nationaal Landschap Noordoost Twente ontzien. De zoekgebieden zijn aan de randen gesitueerd. Of er uiteindelijk windmolens geplaatst zullen worden binnen de zoekgebieden, vergt een nadere afweging. Daarbij moet per locatie maatwerk geleverd worden, waarbij ook gekeken zal moeten worden naar de gevolgen voor de vogelstand en welke eisen het Besluit kwaliteit leefomgeving stelt.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

Het landgoed vindt het opvallend dat de provincie het zoekgebied ten oosten van De Lutte geheel overneemt en sterker nog, nader definieert. Dit beleid staat de robuuste ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de weg. Het gebied zou moeten dienen als ondersteuning van het N2000-beleid in het Dinkeldal. Het landgoed heeft diverse kaarten bijgevoegd die de situatie schetsen. Het landgoed constateert dat de ontwikkeling van natuur in het Dinkeldal kennelijk geen prioriteit meer heeft bij de provincie. Het landgoed heeft ingestemd met grondruil ten behoeve van natuurontwikkeling langs de Dinkel mits er een andere locatie ter beschikking komt voor de pachter, maar heeft daarna niets meer van de provincie gehoord. Op een perceel in eigendom van de provincie is nu een potentiële locatie voor een windturbine ingetekend.

reactie

Op basis van het onderzoek dat door het landschapsarchitectenbureau H+N+S is verricht, zijn wij tot de conclusie gekomen dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente niet noodzakelijk is om het absolute verbod op windturbines te handhaven in de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen. Dat wil niet zeggen dat de plaatsing van windturbines zonder meer mogelijk is. Dit vergt een nadere afweging.

In de afweging of het zoekgebied ten oosten van De Lutte feitelijk benut kan worden voor windenergie zal ook de relatie met de natuurontwikkeling in het Dinkeldal betrokken moeten worden. De plaatsing van windturbines en de ontwikkeling van natuur sluiten elkaar niet uit. De ontwikkeling van NNN zou bijvoorbeeld ook plaats kunnen vinden met een windbos.

Het Dinkeldal is in 2013 aangewezen als Natura2000-gebied. Voor het gebied Dinkeldal-Zuid is een provinciaal inpassingsplan vastgesteld. Voor het gebied Dinkeldal-Noord wordt er volop gewerkt aan uitvoeringsplannen. Wij hebben geprobeerd om de gronden die nodig zijn voor de uitvoeringsplannen op vrijwillige basis te verkrijgen. Dit is op diverse wijzen kenbaar gemaakt in het gebied. Als laatste poging hebben wij de eigenaren bij brief van 18 december 2018

gevraagd zich alsnog te melden wanneer ze met hun eigendom mee willen werken aan de realisatie van de uitvoeringsplannen. Daarbij is ook aangegeven dat – als er niet op korte termijn overeenstemming wordt bereikt – de verwerving zal worden stopgezet. Naar aanleiding van deze brief heeft indiener zich gemeld met een perceel. Wij hebben bekeken of dit perceel een rol kan spelen in de realisatie van de ontwikkelopgave. In dit geval is dat complex omdat een reguliere pachter het perceel gebruikt. Het is niet gelukt om binnen de gestelde termijn overeenstemming te bereiken met indiener over het vrijwillig verkrijgen van de gronden. Het perceel in eigendom bij de provincie waarop indiener doelt, is bij de poging om tot overeenstemming te komen door indiener niet als mogelijk ruilobject aangemerkt. We hebben de pogingen om de gronden in het gebied vrijwillig te verkrijgen ten behoeve van de ontwikkeling van het Natura 2000-gebied inmiddels stopgezet. Dit is ook gecommuniceerd met het gebied. Het perceel is, zoals elk ander perceel in eigendom van de provincie, onderdeel van afweging voor realisatie van doelen van de provincie. Ook het plaatsen van windturbines binnen de zoekgebieden en in het bijzonder op eigendom van de provincie kan onderdeel uitmaken van die afweging.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

Het landgoed vraagt het beleid voor windturbines te heroverwegen en het liefst geheel te laten vervallen, omdat er geen enkele garantie is dat dit beleid voldoende zal bijdragen aan de energietransitie en zeker niet in verhouding staat tot de schade die aan natuur en landschap zal worden aangericht.

reactie

Bij de energietransitie vindt een verschuiving plaats van het centraal opwekken van energie op basis van fossiele brandstoffen naar het decentraal opwekken van duurzame energie. Met de doelstelling van 1,5TWh voor het jaar 2030 draagt de regio Twente naar verhouding bij aan de energietransitie. Windenergie is onmisbaar om deze doelstelling te halen, omdat met andere vormen van duurzame energie niet binnen de daarvoor gestelde termijn kan worden voorzien in de energiebehoefte. De keuze voor de zoekgebieden is tot stand gekomen op basis van het onderzoek van H+N+S (zie hiervoor). Of deze zoekgebieden uiteindelijk benut gaan worden voor het plaatsen van windturbines, vergt een nadere beoordeling. Daarbij zal afgewogen worden wat de impact van het concrete windinitiatief is op natuur en landschap. Bij de inpassing in het landschap zal maatwerk per locatie geleverd moeten worden.

samenvatting zienswijze:

De plannen voor windturbines tussen De Lutte en de Duitse grens zijn zonder enige raadpleging van of informatie aan omwonenden voorbereid. Ook de RES maakt zich hier schuldig aan. Het landgoed heeft indertijd ook geen bezwaar kunnen maken tegen de drie Duitse windturbines aan de oostzijde van het landgoed. Het stoort dat er wordt gezegd 'er staan toch al turbines'. Er ontstaat straks een derde cluster op de grens.

reactie

Een ontwikkelaar heeft het initiatief genomen voor een windpark op een locatie tussen De Lutte en de Duitse grens. Dit wil niet zonder meer zeggen dat dit initiatief ook gerealiseerd zal worden. De aanpassing van de Omgevingsverordening biedt ruimte om binnen de zoekgebieden af te wijken van het absolute verbod op de plaatsing van windturbines, maar dat vergt nog wel een nadere afweging van de gemeente. Als de gemeente besluit om medewerking te verlenen aan plannen voor windturbines, krijgen omwonenden de gelegenheid voor inspraak, bezwaar en beroep.

Degene die bezig is met de voorbereiding van een windinitiatief, is niet verplicht om omwonenden daarover te raadplegen of te informeren.

Ook in Duitsland kunnen zienswijzen worden ingediend tegen ruimtelijke plannen. De termijn voor het indienen van een zienswijze op het zogeheten Flächennutzungsplan is verstreken, maar in de eerste helft van 2022 zal de bouwaanvraag voor dit Duitse plan worden gepubliceerd met de mogelijkheid om daartegen bezwaar te maken.

samenvatting zienswijze:

Op de H+N+S-kaart staat ten onrechte dat het landgoed niet tot de historische landgoederen behoort. Het landgoed is sinds ongeveer 1680 familiebezit en vormt een zelfstandige eenheid van ongeveer 62 ha met bos, natuur en agrarische gronden. Dit is een tekortkoming in de planvorming en een ontkenning van de landschappelijke en ecologische waarden van het landgoed.

reactie

Het is jammer dat op de kaart in het rapport van H+N+S niet is onderkend dat het landgoed van indiener tot de historische landgoederen behoort. De aanwijzing van de zoekgebieden betekent echter nog niet dat daar zondermeer windturbines zijn toegestaan, omdat er altijd nog een nadere afweging nodig is. In die nadere afweging zullen ook de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden van het landgoed moeten worden betrokken.

samenvatting zienswijze:

Het is een cruciale fout dat de begrenzing van het Nationale Landschap wordt opgeschoven om windturbines mogelijk te maken. Het landschap laat zich niet door een harde grenslijn bepalen. Ook als de windturbines in minder bijzonder landschap worden geplaatst, zullen ze tot ver in het omringende cultuurhistorisch waardevolle landschap zichtbaar en te horen zijn.

reactie

De huidige begrenzing van het Nationaal Landschap wordt niet opgeschoven. Met de aanpassing van de Omgevingsverordening wordt op verzoek van de gemeenten van Noordoost-Twente voor zoekgebieden aan de rand van het Nationaal Landschap de mogelijkheid geboden om onder voorwaarden windturbines toe te staan. Bij de nadere afweging die de gemeente moet maken als van deze afwijkmogelijkheid gebruik wordt gemaakt, zal ook de impact van windturbines op het omliggende landschap betrokken moeten worden. Wij verwachten dat die impact in een coulisselandschap beperkt zal zijn, juist vanwege de aanwezigheid van coulissen.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

De onderbouwing van de rapportage van H+N+S mist elke grondslag voor het verantwoorden van de zoeklocaties en het wel of niet plaatsen van turbines. De wel zeer beperkte analyse van het Twentse landschap is niet toereikend om beslissingen te nemen. Er wordt niet onderbouwd waarom landschapstypen al dan niet waardevol zijn. Er wordt niet ingegaan op de ruimtelijke gevolgen voor aangrenzende landschappen. Het kaartmateriaal wordt niet toegelicht. Het is opvallend hoe de wijzigingen van de begrenzing bij De Poppe aansluiten op de plannen van PROWIND. In tekeningen worden windturbines bewust uit het zicht gehouden door tussen de wandelaars en de turbines bomen te plaatsen, terwijl voor iedereen duidelijk is dat windturbines van 260 meter hoog zo niet in een Twents coulisselandschap aan het zicht kunnen worden onttrokken. Windturbines van deze hoogte zullen tot een afstand van 3 tot 4 kilometer in het landschapsbeeld te zien zijn.

reactie

Anders dan indiener vinden wij dat de rapportage van H+N+S een goede basis is voor de keuze van zoekgebieden op basis van landschapskenmerken. Hiervoor hebben wij toegelicht

hoe het landschapsarchitectenbureau te werk is gegaan bij dat onderzoek. Wij wijzen erop dat de aanwijzing van de zoekgebieden niet betekent dat de plaatsing van windturbines daar zonder meer mogelijk is. Voor de nadere afweging die de gemeente zal moeten maken, zal de impact op het landschap van de concrete invulling met windturbines in beeld gebracht moeten worden. Hoewel grote windturbines inderdaad boven het landschap zullen uitstijgen, verwachten wij dat de impact in het coulisselandschap beperkt zal blijven.

samenvatting zienswijze:

Het landgoed acht het overtuigend bewezen dat de energietransitie met windturbines gedoemd is te mislukken. Het gaat de gemeente Losser niet lukken om wat betreft energie op eigen benen te staan.

reactie

Wij merken op dat er op dit moment nog geen windturbine in Twente is geplaatst, maar dat de partners in de RES Twente vastberaden zijn om hun bijdrage te leveren in de energietransitie door 1,5 TWh te realiseren. Het is voorbarig om nu al te concluderen dat de energietransitie met windturbines gaat mislukken.

samenvatting zienswijze:

Besparing van energie en andere vormen van energie worden in de RES niet als opdracht gezien, hoewel In Noordoost-Twente grote hoeveelheden duurzaam hout vrijkomt dat gebruikt kan worden voor biomassa.

reactie

In het Energieakkoord is afgesproken dat we met elkaar de CO2-uitstoot sterk gaan verminderen. De ambitie is om de CO2-uitstoot in 2030 met de helft te verminderen ten opzichte van de uitstoot in 1990. De 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen.

Energiebesparing is geen formeel onderdeel van de opdracht aan de RES-regio's. In de RES Twente worden daarover wel procesafspraken gemaakt. Formeel gezien wordt de opgave van energiebesparing in het kader van het Klimaatakkoord opgepakt door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Hergebruik van duurzaam hout is wel onderdeel van de RES en komt terug in de toepassing van biomassa. Met relatief veel buitengebied in onze regio komt uit regulier onderhoud van bossen en groen veel houtachtige biomassa beschikbaar. De biomassa-installaties in Twente gebruiken alleen duurzame biomassa die voldoet aan de landelijke duurzaamheidseisen. Die bestaat hoofdzakelijk uit snoei- en afvalhout uit de regio. Houtachtige biomassa wordt gezien als een transitiebron voor de overbrugging naar lange termijnoplossingen en die dan in de toekomst weer zal worden afgebouwd. Vanwege de uitstoot van fijnstof en stikstofoxide is er veel discussie over de inzet van houtige biomassa voor de warmtetransitie. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging hoe de beschikbare bron wordt ingezet. Daarbij moet rekening worden gehouden dat er ook CO2 vrijkomt als gevolg van het rottingsproces van hout.

samenvatting zienswijze:

Het is het landgoed volstrekt onduidelijk hoe in de RES de verdeling van lusten en lasten wordt geregeld. Er zou draagvlak zijn omdat een groot aantal stedelingen en dorpelingen het plan (financieel) omarmt, dat doet volstrekt geen recht aan grotere grondeigenaren en de enkele bewoners van het platteland. Er wordt gesuggereerd dat er een lokaal initiatief is, doordat PROWIND een aantal Nederlandse en Duitse grondeigenaren zo ver heeft gekregen om grond beschikbaar te stellen voor een windturbine. Dit strookt niet met de ambitie om lokaal draagvlak te creëren en lokale betrokkenen financiële voordelen te geven.

reactie

Wij vinden het belangrijk dat het gebied waar windturbines worden geplaatst daarvan meeprofiteert. Het Klimaatakkoord zet in op 50% lokaal eigendom van het windproject. In Noordoost-Twente wordt deze doelstelling ingevuld door de volgende verdeling in eigendom te hanteren:

- *1/3 deel van het eigendom is voor de lokale grondeigenaren en aanliggende grondeigenaren in het plangebied, waarbij de verdeling plaatst vindt op basis van het percentage grondeigendom in het plangebied;*
- *1/3 deel van het eigendom is voor de ontwikkelende partij;*
- *1/3 deel van het eigendom is beschikbaar in aandelen voor de omgeving door deelname aan een bewonersvereniging, een energiecoöperatie en/of door individueel aandeelhouderschap. Hiervoor wordt een cirkel van 5 km gehanteerd als eerste ring waarbinnen het initiatief zich bevindt. Nadat iedereen binnen de 5 km-grens de kans heeft gehad om financieel deel te nemen, wordt de ring vergroot naar de gemeente waar het initiatief plaatsvindt en daarna naar alle NOT-gemeenten.*

Onder 'eigendom' wordt ook bedoeld de financiële deelneming in het windproject. Hieruit blijkt dat de RES Twente wel degelijk oog heeft voor de belangen van grondeigenaren en bewoners van platteland.

samenvatting zienswijze:

De locaties binnen de zoekgebieden zijn al verdeeld onder energiebedrijven en andere projectontwikkelaars. In bijeenkomsten over de RES zitten vooral bestuurders, (semi)ambtenaren en projectontwikkelaars en te weinig burgers met belangen. Er komt meer bekendheid bij burgers over de RES, maar nu is het te laat.

reactie

Met de aanpassing van de Omgevingsverordening wordt de mogelijkheid geboden om binnen de zoekgebieden die de gemeenten hebben aangewezen, windturbines te plaatsen. Dat betekent niet dat er in de zoekgebieden zonder meer windturbines kunnen worden geplaatst. Dit vergt een nadere afweging. Op dit moment is die afweging nog niet gemaakt. Het kan zijn dat een ontwikkelaar op eigen risico contracten heeft gesloten.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

Voor de bijeenkomsten van de RES worden tal van maatschappelijke organisaties uitgenodigd waaronder het LTO, Overijssels Particulier Grondbezit en energiecoöperaties. De gemeenten in Twente zijn verantwoordelijk voor de communicatie over het voorgenomen windbeleid en worden daarbij ondersteund door de RES Twente. In het najaar van 2020 en het voorjaar van 2021 zijn in aanloop naar de vaststelling van de RES 1.0 diverse bijeenkomsten georganiseerd over de RES. Het is zeker nog niet te laat voor bewoners om inspraak te leveren. Met name in Noordoost Twente is een pas op de plaats gemaakt ten behoeve van de communicatie. Ook geldt dat er gelegenheid voor inspraak, bezwaar en beroep zal worden geboden als de plannen voor de plaatsing van windturbines concreet zijn geworden.

conclusie

De zienswijze van indieners geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

7. Zienswijze (EDO-kenmerk 6342468)

samenvatting zienswijze:

De stichting maakt ernstig bezwaar tegen de mogelijkheid die de provincie biedt om in de zoekgebieden in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente onder voorwaarden windturbines te plaatsen. Met welke voorwaarden kan bereikt worden dat de kern van de bescherming van dit landschap gehandhaafd wordt?

reactie

De gemeenten in NOT hebben de provincie gevraagd om windenergie mogelijk te maken in het Nationale Landschap. Daarvoor hebben ze een kaart aangereikt waarbij aan de randen van het gebied zoekgebieden worden geïntroduceerd op basis specifieke kenmerken van het landschap. Op basis van het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S hebben wij geconcludeerd dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente niet noodzakelijk is om binnen de zoekgebieden op voorhand windturbines uit te sluiten. De aanpassing van de Omgevingsverordening maakt het onder voorwaarden mogelijk om binnen de zoekgebieden windturbines te plaatsen. Er is dus nog een nadere afweging nodig voordat van deze afwijkingsmogelijkheid gebruik gemaakt kan worden. Er zijn alleen zoekgebieden aangewezen aan de rand van het Nationaal Landschap in gebieden waar de impact van windturbines naar verwachting beperkt zal blijven. In de nadere afweging die de gemeenten moeten maken bij concrete initiatieven binnen de zoekgebieden, zal bepaald worden of de plaatsing van windturbines inderdaad aanvaardbaar is gelet op omstandigheden van het geval. Wij zijn van oordeel dat op deze wijze voldoende verzekerd is dat de kernwaarden van het Nationaal Landschap gerespecteerd worden.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze:

De stichting verzoekt de zienswijze die is ingediend op het windbeleid van Noordoost-Twente als onderdeel van de zienswijze te beschouwen. De stichting maakt niet alleen bezwaar tegen de keuzegebieden voor de plaatsing van megaturbines van 240 meter hoog, maar ook tegen de keuzegebieden voor de zogenaamde dorpsmolens van 100 meter hoog. De stichting kondigt aan alles in het werk te stellen om de huidige status van het Nationaal Landschap te handhaven omdat die de komst van megawindturbines verhindert. De stichting vindt energietransitie prima, maar niet ten koste van het Noordoost-Twentse landschap. Volgens de stichting zijn er alternatieven mogelijk, ruim buiten de grenzen van het Nationale Landschap.

reactie

Wij hebben de zienswijze die is ingediend op het concept-windbeleid van Noordoost-Twente zo goed mogelijk samengevat en van een reactie voorzien. De aanpassing van de Omgevingsverordening voorziet in de mogelijkheid om onder voorwaarden binnen de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen windturbines te plaatsen.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

In de Omgevingsverordening doen we geen uitspraken over de hoogte van windturbines. Wel stellen we de eis dat de windturbines moeten bijdragen aan de energieopgave van Twente. Voordat er windturbines geplaatst kunnen worden binnen zoekgebieden, is een nadere afweging nodig. In de beoordeling moet ook de impact op het landschap betrokken worden.

Er zijn zeker alternatieven mogelijk buiten de grenzen van het Nationale Landschap. Maar de gemeenten van Noordoost Twente kiezen ervoor om op hun eigen grondgebied binnen de randvoorwaarden die daar gelden, hun aandeel te leveren aan de energietransitie. Daarvoor wordt ook ingezet op windenergie.

samenvatting zienswijze:

De stichting wijst op het advies van het College van Rijksadviseurs 'Via Parijs, een ontwerpverkenning naar een energieneutraal Nederland'. Volgens dat betoog speelt de centrale overheid veel te gemakkelijk de bal door naar 30 regio's die in een eigen Regionale Energie Strategie maar moeten laten zien hoe ze de energietransitie in hun eigen regio willen organiseren. De RES-bestuurders worden daardoor feitelijk met een onmogelijk opgave geconfronteerd. Ook heeft de centrale overheid daarmee de regie over de ruimtelijke inrichting van het land weggegeven. Het effect is een confetti-model met verspreide clusters van windturbines met als gevolg een toenemende 'landschapspijn'. Aan andere oplossingen om een bijdrage te leveren aan de energietransitie wordt te gemakkelijk voorbij gegaan. Dit leidt tot onhaalbare prioriteiten. Zo wordt de inzet op maatregelen zoals warmtepompen en laadpalen waardoor de energievraag toeneemt. De kansen voor zonnevelden en zonnepanelen op daken worden te weinig benut en er wordt te weinig gedaan aan energiebesparing door onder andere isolatiemaatregelen.

reactie

De opvatting van het College van Rijksadviseurs in advies 'Via Parijs, een ontwerpverkenning naar een energieneutraal Nederland' delen wij niet. Klimaatverandering dwingt alle partijen tot actie om te voorkomen dat er een verdere temperatuurstijging dan 1,5 °C plaatsvindt. Hiervoor zijn internationaal afspraken gemaakt in Parijs. In Nederland zijn deze afspraken uitgewerkt in het Klimaatakkoord. De energietransitie van fossiel naar duurzaam is onderdeel van dat klimaatakkoord. De RES-bestuurders hebben via de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen ingestemd met de RES-aanpak.

In Noordoost-Twente is gekozen voor clustering aan de randen van het Nationaal Landschap. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij bestaande windparken aan Duitse zijde van de grens en initiatieven in aangrenzende gebieden om de impact zoveel mogelijk te concentreren.

In de opgave vanuit de RES is rekening gehouden met een autonome groei van het elektriciteitsverbruik als gevolg van elektrificatie van de gebouwde omgeving en wagenpark. De realisatie van grootschalige zonnevelden en zonnedaken (meer dan 45 panelen) overstijgt telkens de meest optimistische verwachtingen. Dit veroorzaakt netcongestie waardoor er op veel plaatsen in Twente geen aansluitmogelijkheden van grootschalige zonnevelden en zonnedaken dreigt. Een oplossing hiervoor is juist een goede mix van zon en wind. Daardoor krijgt het elektriciteitsnetwerk een continue stroom aan elektriciteit te verwerken.

Energiebesparing is geen verplicht onderdeel van de RES maar hierover worden wel door de RES Twente procesafspraken gemaakt met partijen uit de regio. Formeel wordt energiebesparing binnen het kader van het Klimaatakkoord opgepakt door het ministerie van Binnenlandse Zaken. In de Rijksbegroting zijn daarvoor onlangs extra middelen ter hoogte van € 514 miljoen begroot.

samenvatting zienswijze:

De stichting ondersteunt het zoeken van gemeenten naar oplossingen voor duurzame energieproductie, maar plaatst kanttekeningen bij de wijze waarop dat gebeurt vanwege de nadelige effecten op natuur en landschap als de leefomgeving. De stichting is het niet eens met het voornemen om het Nationaal Landschap te verkleinen, zodat aan de randen windturbines mogelijk worden.

reactie

De gemeenten hebben hun keuze voor de zoekgebieden gebaseerd op het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S. In dat onderzoek is gekeken in welke gebieden windturbines naar verwachting weinig impact zullen hebben op landschapswaarden. De zoekgebieden die zijn aangewezen liggen aan de randen van het Nationaal Landschap. Voordat tot plaatsing van windturbines kan worden overgegaan is nog een nadere afweging nodig. Daarbij zal ook gekeken worden naar nadelige effecten op natuur, landschap en leefomgeving

Wij passen de grenzen van het Nationaal Landschap Noordoost Twente niet aan. We maken alleen een uitzondering op het absolute verbod op windturbines. Die uitzondering maakt het onder voorwaarden mogelijk om windturbines te plaatsen in de zoekgebieden.

samenvatting zienswijze:

De stichting is van oordeel dat het rapport van H+N+S een zeer beperkte analyse van het landschap geeft die niet toereikend is om beslissingen te kunnen nemen. Het rapport gaat uit van een statisch visuele opstelling in het landschap. Het rapport houdt geen rekening met de beleving van het landschap als je er al fietsend of rijdend doorheen beweegt. De RES schermst wel met de kwaliteit van het landschap, maar kiest voor de stroming in de landschapsarchitectuur die de gevolgen ontkent van megaturbines voor de menselijke maat en de essentie van cultuurhistorisch erfgoed. Er is straks geen enkele plek in het Nationaal Landschap waar geen turbines zichtbaar zullen zijn omdat windturbines van 260 meter tiphoogte over een afstand van 3000 meter nog te zien zijn.

reactie

Het landschapsarchitectenbureau H+N+S heeft een analyse gemaakt van de landschapstypen die voorkomen in Noordoost-Twente en de effecten die zullen optreden als daarin windturbines worden geplaatst. Windturbines zullen in het landschap een toevoeging van een andere schaal zijn dan de bebouwing die daar nu te vinden is. De hoogte is alleen vergelijkbaar met zendmasten en in mindere mate hoogspanningsleidingen. Vanwege de verwachte impact is gekozen voor een beperkt aantal zoekgebieden aan de randen van het Nationaal Landschap en is waar mogelijk aansluiting gezocht bij zoekgebieden en windparken om de veranderingen in het landschap zoveel mogelijk te concentreren. Voordat de windturbines feitelijk gerealiseerd kunnen worden is een nadere afweging nodig. Op basis van concrete plannen zal bekeken worden hoe de windturbines ingepast moeten worden in het landschap om recht te doen aan de kwaliteiten en de beleving van het landschap en cultuurhistorisch erfgoed.

samenvatting zienswijze:

Grond voor de beslissing om het Nationaal Landschap aan de randen in te dikken is dat het bij de zoekgebieden gaat om heideontginningslandschappen. Dit type landschap wordt kennelijk minder interessant of zelfs minder waardevol geacht. De stichting is het niet eens met deze redenering. De bouw van een turbine levert in dit landschap een industrieel terrein van ongeveer 1 ha op met een zwaar verharde weg er naartoe, waarbij er dan ook nog een zware betonvoet van 3-4000 ton ligt.

reactie

Zoals we hiervoor al hebben aangegeven wordt de huidige begrenzing van het Nationaal Landschap gehandhaafd. Heideontginningslandschappen hebben hun eigen kwaliteiten en waarden. In dit grootschalige landschap zijn niet veel woningen aanwezig en overheerst het agrarische gebruik. Dit maakt het mogelijk om (economische) functies te combineren. Op basis van het rapport van landschapsarchitectenbureau H+N+S gaan wij er vanuit dat windturbines in dit landschap goed zijn in te passen. Voordat overgegaan kan worden tot het feitelijk plaatsen van windturbines, is een nadere afweging nodig. Daarvoor moet ook nagegaan worden wat de effecten zijn van de aanleg van de ontsluitingsweg en de betonvoet van de windturbine zijn op (de beleving van) het landschap.

samenvatting zienswijze:

De bouw van de turbine doet de natuur en de beleving van het cultuurhistorisch zeer waardevolle landschap (hoeven-, essen- en matenlandschap) in de aangrenzende gebieden zwaar geweld aan. De Omgevingsvisie ontkent dat juist in die landschappen de ruimtelijke gevolgen niet te overzien zijn. Naast aantasting van de beeldbepalende aspecten van deze cultuurlandschappen, wordt ook de waarde van flora en fauna (onder andere trekvogels) geweld aan gedaan. De stichting wijst op de verplichtingen op grond van de Europese Landschapsconventie. De vraag is of daaraan nog wel wordt voldaan met het besluit om het Nationaal Landschap in te dikken op een wijze die geen recht doet aan de cultuurhistorische kwaliteiten. De impact van megaturbines op het landschap is buitensporig. De windturbines staan door hun bouwhoogte staat in geen verhouding tot de aanwezige historische bebouwing in het gebied en is over grote afstand te zien, mede door de rode lampen die 's nachts vanuit de hele regio zichtbaar zullen zijn. De stichting wijst erop dat windturbines van 100 meter hoog alleen rendabel zijn met subsidie.

reactie

De bouw van windturbines zal zeker impact hebben op de locatie zelf en ook op het omringende landschap. Dat is op zich geen reden om af te zien van het plaatsen van windturbines. De windturbines zijn nodig om de gemeenten in Noordoost-Twente in staat te stellen hun bijdrage te leveren aan de energietransitie. De zoekgebieden die zijn aangewezen liggen aan de randen van het Nationaal Landschap. Daarbij is waar mogelijk aansluiting gezocht bij plannen voor windenergie in het gebied buiten het Nationaal Landschap om de impact van windparken te concentreren.

Voordat tot plaatsing van windturbines kan worden overgegaan, is een nadere afweging nodig. Op basis van concrete plannen kan onderzocht worden wat de werkelijke effecten zijn op natuur, landschap, cultuurhistorie en de leefomgeving van omwonenden.

De windturbines zijn door hun hoogte inderdaad van een andere schaal dan de overige bebouwing in Noordoost-Twente. Dit betekent dat er extra zorgvuldig gekeken zal moeten worden naar de inpassing in het landschap. Overigens is het ook een kwestie van appreciatie of windturbines als storend in het landschap worden ervaren. In het kader van de natuurvergunning zal beoordeeld worden of de gevolgen voor flora en fauna acceptabel zijn of niet. Wij verwachten dat de zichtbaarheid over lange afstand in het coulisselandschap van Noordoost-Twente, ook bij zeer hoge windturbines, beperkt zal blijven, juist vanwege die coulissen.

Het klopt dat op dit moment veel windparken alleen rendabel te maken zijn met subsidies. Die subsidies worden verleend vanwege het belang van windenergie voor het verduurzamen van de energieproductie.

samenvatting zienswijze:

De stichting is het niet eens met de keus om de nadere uitwerking van de plaatsing van de windturbines binnen de zoekgebieden over te laten aan lokale bestuurders. Die worden onder druk gezet door de RES-organisatie en ook is de angst voor een provinciaal inpassing plan groot.

reactie

De keus om de nadere uitwerking van de plaatsing van windturbines bij de gemeenten te leggen past heel goed binnen de provinciale sturingsfilosofie. Deze keus sluit ook aan op het gedachtengoed van de nieuwe Omgevingswet. Lokale overheden zijn heel goed in staat om de lokale afwegingen te maken die gemaakt moeten worden bij het concretiseren van de plannen voor windenergie. De gemeenten maken deel uit van de RES-organisatie, onderschrijven de ambities van de RES en kiezen er zelf voor om lokaal bij te dragen aan de energietransitie. Bewoners krijgen de gelegenheid voor inspraak, bezwaar en beroep. Daarmee is voldoende verzekerd dat de uitwerking van de zoekgebieden zorgvuldig zal verlopen.

samenvatting zienswijze:

Volgens de stichting zijn de zoekgebieden geen echte zoekgebieden, maar een 'visvijver' voor de turbine-exploitanten. In zoekgebieden zijn wellicht al contracten getekend, ook voor grond van de provincie dat oorspronkelijk was bedoeld als ruilgrond ten behoeve van N2000.

reactie

De aanwijzing van zoekgebieden is gebaseerd op analyses van landschappelijke kenmerken en kwaliteiten. De afwijkingsruimte die wij in de Omgevingsverordening bieden om hier windturbines te plaatsen, is gebonden aan voorwaarden. Er is nog een andere afweging nodig, voordat hier feitelijk windturbines kunnen worden geplaatst. Daarin zal ook de ambitie van 50% lokaal eigendom meegenomen worden. Als er al contracten zijn getekend voor de zoekgebieden, dan is dat op eigen risico. Voor ruilgronden bedoeld voor de N2000 zijn in ieder geval geen contracten gesloten.

samenvatting zienswijze:

De RES schermt met lokaal eigendom, maar het is niet duidelijk wat dit gaat inhouden. Volgens de stichting lijkt het erop dat straks een aantal grondeigenaren en exploitanten een energiecoöperatie gaat vormen die zogenaamd draagvlak heeft in de omgeving. De stichting noemt het kopen van loyaliteit als collectief of lokaal eigendom wordt bepleit om acceptatie en draagvlak voor windturbines te vergroten. Eigen initiatieven worden vooral gekoppeld aan dorpsmolens die zonder subsidie niet rendabel zijn. Het is niet duidelijk wat de rol van deelnemers zal zijn terwijl zij wel opgeroepen worden om te investeren in projecten van 'commerciële windboeren'. De stichting vreest dat burgers het nakijken hebben nu de projectontwikkelaars inmiddels met boeren de eerste conceptovereenkomsten hebben gesloten.

reactie

Wij vinden het belangrijk dat het gebied waar windturbines worden geplaatst daarvan meeprofiteert. Het Klimaatakkoord zet in op 50% lokaal eigendom van het windproject. In Noordoost-Twente wordt deze doelstelling ingevuld door de volgende verdeling in eigendom te hanteren:

- *1/3 deel van het eigendom is voor de lokale grondeigenaren en aanliggende grondeigenaren in het plangebied, waarbij de verdeling plaatsvindt op basis van het percentage grondeigendom in het plangebied;*
- *1/3 deel van het eigendom is voor de ontwikkelende partij;*
- *1/3 deel van het eigendom is beschikbaar in aandelen voor de omgeving door deelname aan een bewonersvereniging, een energiecoöperatie en/of door individueel aandeelhouderschap. Hiervoor wordt een cirkel van 5 km gehanteerd als eerste ring waarbinnen het initiatief zich bevindt. Nadat iedereen binnen de 5 km-grens de kans heeft gehad om financieel deel te nemen, wordt de ring vergroot naar de gemeente waar het initiatief plaatsvindt en daarna naar alle NOT-gemeenten.*

Onder 'eigendom' wordt ook bedoeld de financiële deelneming in het windproject.

Met deze benadering is naar ons oordeel voldoende verzekerd dat de bewoners van het gebied mee zullen profiteren van de windturbines. Als er al conceptovereenkomsten zijn afgesloten tussen projectontwikkelaars en boeren, dan is dat voor eigen risico.

samenvatting zienswijze:

Over de wetgeving voor de afstand tussen woningen en windturbines vindt op dit moment veel discussie plaats. Zo lang de gevolgen voor leefbaarheid en gezondheidsrisico's niet gekwantificeerd zijn, is volgens de stichting terughoudendheid op zijn plaats.

reactie

De Raad van State heeft op 30 juni 2021 in een uitspraak over een windpark in Delfzijl geoordeeld dat gemeenten in de onderbouwing van windparken voor de milieuaspecten niet kunnen volstaan met een verwijzing naar het Activiteitenbesluit. De reden daarvoor is dat, in

strijd met Europese recht, indertijd voor de vaststelling van het Activiteitenbesluit geen plan-MER is verricht. Dit is een formeel gebrek, dat door het Rijk zal worden hersteld. De Raad van State laat nadrukkelijk de optie open aan gemeenten om zelf een (specifieke) onderbouwing te leveren voor de beoordeling van milieuaspecten. Dit betekent dat het mogelijk blijft om windparken te realiseren. Anders dan de stichting stelt, kunnen de gevolgen voor leefbaarheid en gezondheidsrisico's wel degelijk gekwantificeerd worden omdat er veel wetenschappelijk onderzoek beschikbaar is over de impact van windturbines.

samenvatting zienswijze:

Volgens de stichting zou uitsluiten van industriële objecten zoals hoge windturbines in het Nationaal Landschap uitgangspunt moeten zijn. Wet- en regelgeving over het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000, maar ook de Landschapsdeal, pleiten immers voor continueren en waar mogelijk versterken van de bescherming van het landschap van Noordoost-Twente. Het plaatsen van windturbines belemmert de 'recreatieve toegankelijkheid' van het gebied. De gevolgen voor toerisme en recreatie van het plaatsen van landschapsontsierende megaturbines wordt volstrekt onderschat.

Reactie

Voor het Nationaal Landschap Noordoost-Twente blijft voor alsnog het uitgangspunt dat windturbines niet toegestaan zijn. Dat geldt ook voor het Natuurnetwerk Nederland. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt bezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

In deze actualisatieronde wordt alleen voor zoekgebieden aan de randen van het Nationaal Landschap de mogelijkheid geboden om daarop een uitzondering te maken. Op basis van het onderzoek van H+N+S mag verwacht worden dat daar de impact van windturbines beperkt zal blijven. Wij concluderen op basis van dit rapport dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet noodzakelijk is om binnen de zoekgebieden windturbines op voorhand uit te sluiten.

Ook na het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden blijft het Nationaal Landschap Noordoost-Twente interessant voor recreanten. In andere recreatief interessante gebieden in Nederland en ook het buitenland wordt recreatie ook gecombineerd met zicht op het opwekken van duurzame energie. Hoe bezoekers windturbines in het landschap ervaren is ook een kwestie van appreciatie.

samenvatting zienswijze:

Toestaan van windturbines vlak naast het resterende Nationaal Landschap op gronden die daar oorspronkelijk deel vanuit maakten, getuigt volgens de stichting van een slechte planologische visie.

reactie

De zoekgebieden blijven deel uitmaken van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Het plaatsen van windturbines binnen de zoekgebieden zal impact hebben voor de locatie zelf en voor het omliggende landschap. Wij verwachten dat deze impact beperkt zal blijven, maar dit zal nader moeten worden afgewogen als zich concrete initiatieven melden voor de zoekgebieden.

Het feit dat er impact zal zijn, is op zich geen reden om af te zien van windturbines. Windturbines zijn nodig om de gemeenten in Noordoost-Twente in staat te stellen om - binnen de randvoorwaarden die hier gelden - hun bijdrage te leveren aan de energietransitie. De klimaatverandering heeft duidelijk gemaakt dat wij onze energievoorziening moeten verduurzamen. Daar waar in prehistorische tijden in tienduizenden jaren koolstofhoudende planten- en dierenresten zich hebben kunnen opbouwen tot fossiele brandstoffen die in een tijdsbestek van een paar honderd jaar zijn verbruikt, komt nu de energievoorziening letterlijk

aan de oppervlakte. Dat is een ontwikkeling die in een traditie staat van menselijk handelen die het landschap in Noordoost-Twente door de tijd heen heeft gevormd.

samenvatting zienswijze:

De stichting wijst op de zorgplicht die de provincie heeft om actief diersoorten te beschermen, maar ook een passieve beschermplicht tegen het verstoren en doden van beschermde soorten.

reactie

De provincie heeft een speciale taak in de bescherming van bedreigde diersoorten, maar dat betekent niet dat elke ontwikkeling op voorhand uitgesloten moet worden. Als een natuurvergunning nodig is voor het plaatsen van windturbines, zullen Gedeputeerde Staten op basis van onderzoek beoordelen of de effecten op flora en fauna aanvaardbaar zijn of niet.

samenvatting zienswijze:

De stichting wijst in dat verband op de vogelkaarten die SOVON heeft gepubliceerd. SOVON heeft in opdracht van het ministerie van LNV onderzocht waar vogelsoorten voorkomen die kwetsbaar zijn voor windturbines. De vogelkaarten zijn beschikbaar gesteld aan de RES-en als hulpmiddel bij het aanwijzen van zoekgebieden. De RES Twente heeft die kennis volledig genegeerd bij het aanwijzen van zoekgebieden in en nabij het Nationaal Landschap en elders in Twente. Er zijn windmolens gepland in gebieden waar vogels veelvuldig broeden en waar vogeltrek veel voorkomt en die door de SOVON zijn aangewezen als zeer kwetsbare (rode) gebieden. Hoewel schandelijk ontkent wordt dat turbines schade aanrichten aan fauna, blijkt volgens de stichting uit veel onderzoeken dat dit wel het geval is. Volgens de stichting werken de windturbines als een gehakmolen voor vogels, vleermuizen en insecten.

reactie

De keuze voor de zoekgebieden is gemaakt op basis van een bureaustudie van het landschapsbureau H+N+S. Dit bureau heeft een landschappelijke analyse gemaakt waarbij ook de beschermde natuurgebieden en de stedelijke invloedssfeer in beeld zijn gebracht. Ter controle hebben de landschapsarchitecten een veldbezoek aan het gebied gebracht. In onderstaand figuur is de benadering door het bureau in beeld gebracht.

In deze landschapsanalyse zijn de vogelkaarten van de SOVON niet gebruikt. Die zullen wel een rol spelen bij de nadere afweging die de gemeenten moeten maken als zich concrete initiatieven aandienen binnen de zoekgebieden. Dan moet beoordeeld worden wat de negatieve gevolgen zijn voor vogels en vleermuizen en met welke maatregelen die beperkt kunnen worden zodat aan de eisen van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt voldaan.

samenvatting zienswijze:

De stichting wijst erop dat de windturbines strak tegen Natura2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn gelegd. Volgens de stichting zit er een maas in de wet doordat de 15-mortaliteitsnorm uit de vogelwereld ook wordt toegepast op vleermuizen die gemiddeld

maar 1 jong per jaar krijgt. Ook worden negatieve effecten op papier vermeden door niet te kijken naar de effecten op lokale populaties, maar op regionale populaties.

reactie

Op dit moment zijn alleen nog maar zoekgebieden aangewezen. Dat wil niet zeggen dat er direct naast Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland windturbines komen te staan. Als zich een concreet initiatief aandient voor een windmolenpark, zal een nadere afweging moeten worden gedaan. Hierbij wordt ook gekeken of en in welke mate (beschermde) diersoorten voorkomen en in hoeverre de populaties hierdoor worden beïnvloed. Op de bescherming van vogels en vleermuizen is Europese regelgeving van toepassing. De stichting mag er vanuit gaan dat hieraan zorgvuldig wordt getoetst.

samenvatting zienswijze:

De stichting roept de provincie op om het hele Nationale Landschap Noordoost-Twente weer aan te wijzen als uitsluitingsgebied voor windturbines. In de Omgevingsvisie moet de verplichting opgenomen worden dat er eerst zorgvuldig en grondig onderzoek verricht moet worden naar alle aspecten met een beschermende werking, vóórdat er zoekgebieden aangewezen mogen worden.

reactie

Op verzoek van de gemeenten in Noordoost-Twente hebben wij besloten om aan de randen van het Nationaal Landschap onder voorwaarden ruimte te bieden voor het plaatsen van windturbines. Daarmee stellen wij deze gemeenten in staat om op hun eigen grondgebied een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Op basis van het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S constateren wij dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente niet noodzakelijk is om binnen de zoekgebieden windturbines op voorhand uit te sluiten. Er is nog altijd een nadere beoordeling nodig voordat medewerking kan worden verleend aan een concreet initiatief. Daardoor is verzekerd dat naar alle belangen die bescherming verdienen, gekeken zal worden. Omdat het dan gaat om een concreet initiatief, is beter in beeld te brengen wat daarvan de effecten zullen zijn. Wij zien dan ook niets in het voorstel van stichting om opnieuw het hele Nationale Landschap aan te wijzen als uitsluitingsgebied.

samenvatting zienswijze:

De stichting is het ook niet eens met de wijze waarop het draagvlakonderzoek onder de inwoners en belanghebbenden in Noordoost-Twente heeft plaatsgevonden. De enquête onder de inwoners is misleidend geweest omdat die is opgezet met het uitgangspunt dat er hoe dan ook windturbines in Noordoost-Twente moeten komen. Met kritische vragen vanuit de gemeenteraden is niets gedaan. Vanwege de coronamaatregelen was het organiseren van bijeenkomsten niet mogelijk. Er zijn wel webinars gehouden, maar met een lage opkomst. De informatie die gegeven werd was volgens de stichting meer propaganda dan informatie geschikt voor objectieve meningsvorming. Webinars waren bewust niet interactief gemaakt en was er geen ruimte voor kritische vragen.

reactie

De gemeenten in Noordoost-Twente zijn verantwoordelijk voor de communicatie met het gebied. Wij constateren dat de gemeenten hun best hebben gedaan om het draagvlak onder de inwoners en belanghebbenden te peilen.

De enquête is vooraf door een onafhankelijk panel van Moventem getoetst op begrijpbaarheid en vooringenomenheid. De uitkomsten kunnen representatief geacht worden omdat de enquête naar een afspiegeling van de samenleving is gestuurd via een uitgevoerde steekproef uit het GBA op basis van leeftijd, geslacht, woonplaats etc. De response is daarmee statistisch gezien representatief.

In het traject naar vaststelling van het concept-windbeleid hebben de gemeenten in NOT webinars georganiseerd waarin het conceptbeleid is voorgesteld.

De windwebinars hebben een groot bereik gehad onder de kijkers. Tijdens de uitzending bestond de mogelijkheid om vragen te stellen. Voor een deel zijn deze vragen live in de uitzending behandeld. Door de grote hoeveelheid aan vragen konden die niet allemaal in de uitzending worden beantwoord. De vragen die niet direct behandeld zijn, zijn op een later moment per mail beantwoord en op de websites van de gemeenten gepubliceerd.

Ondanks de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis is het gelukt om een grote groep mensen te informeren over het voorgenomen beleid. De inwoners zijn nadrukkelijk uitgenodigd om vragen te stellen. Ook zijn de inwoners gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bijeenkomsten in zalen, zoals wellicht anders wel gehouden zouden zijn, waren niet toegestaan binnen de regels op dat moment.

Overigens is het concept windbeleid nog niet vastgesteld in de NOT gemeenten. De gemeenten nemen meer tijd voor participatie.

samenvatting zienswijze:

Volgens de stichting moet de energietransitie in Noordoost-Twente niet opgelost worden met windturbines, maar met alternatieven zoals isolatiemaatregelen, zon op dak en op braakliggende industrieterreinen, biomassa.

reactie

Bij de energietransitie staan we voor de grote maatschappelijke opgave om de CO₂-uitstoot in 2030 met de helft te verminderen ten opzichte van de uitstoot in 1990. De 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Hergebruik van duurzaam hout is onderdeel van de RES en komt terug in de toepassing van biomassa.

In de RES 1.0 is afgesproken dat de gezamenlijke NOT-gemeenten 225 GWh opwekken. Volgens afspraak gebeurt dat met behulp van zonne-energie en windenergie. Zon op dak is onderdeel van de RES en wordt door alle gemeenten gestimuleerd. Nederland is een echt windland. Het waait hier vaker en harder dan de zon schijnt. Windenergie en zonne-energie zijn in Nederland de goedkoopste vormen om duurzame elektriciteit op te wekken. Windmolens wekken het meest op in de winter en het najaar. Dan waait het vaker en harder. Zonnepanelen wekken het meest op in het voorjaar en de zomer. Als het hard waait, schijnt vaak de zon beperkt of niet en als de zon schijnt, waait het vaak beperkt of niet. Daardoor vullen ze elkaar goed aan en zijn beide vormen van het opwekken van energie hard nodig. Door ze te combineren maken we bovendien optimaal gebruik van de energie-infrastructuur. We hebben namelijk het hele jaar door elektriciteit nodig.

De alternatieve energiemaatregelen die de stichting noemt zijn onvoldoende om binnen de gestelde termijn de energieopgave in Noordoost-Twente te realiseren. Daarom blijven windturbines nodig, ook als volop wordt ingezet op isolatie, zon op dak, biomassa en het benutten van braakliggende industrieterreinen.

samenvatting zienswijze:

Samengevat is de zienswijze op windbeleid van Noordoost-Twente dat de plattelandsbewoners zich onevenredig geschaad voelen door de voorgenomen bouw van windturbines. Het draagvlak zal in de stedelijke omgeving groter zijn, maar deze burgers zijn niet gedwongen om de komende decennia tegen deze turbines aan te kijken. De stichting pleit voor behoud van de huidige grenzen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Er moet beter en meer onderzoek gedaan worden naar de energievraag en het aanbod, niet allen tot 2030, maar ook daarna. De cultuurhistorische waarde en de waardering van het Nationaal Landschap is te hoog en te fragiel om het ruimtelijke geweld van megaturbines te verdragen. Er moet meer en echt onderzoek naar draagvlak gedaan worden met de vraag of er wel windturbines in (Noordoost-) Twente moeten komen.

reactie

Hiervoor zijn wij op al deze aspecten ingegaan.

Conclusie

De zienswijze van de stichting geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

8. Zienswijze (EDO-kenmerk 6352566)

Onderwerp: windturbines

Samenvatting zienswijze

De zienswijze betreft de aanpassing van artikel 4.110 van de Omgevingsverordening. Hierin wordt een uitzonderingsbepaling opgenomen op het generieke verbod om in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente windturbines te plaatsen. Indieners vragen aandacht voor het gebrek aan regionale afstemming over waar grootschalige opwek (windparken en grootschalige zonne-energie) gaat plaatsvinden. Indieners missen in het provinciaal beleid een landschappelijk raamwerk op provinciaal niveau voor de locaties waar grootschalige windenergie wordt gefaciliteerd of gestimuleerd. Zij vragen de provincie om hier meer kwalitatieve sturing en regie op te voeren.

reactie

Wij hebben ervoor gekozen om de geldende Omgevingsvisie en Omgevingsverordening beleidsarm om te zetten naar een visie en verordening die voldoet aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet. Wat indieners vragen is een aanscherping van de provinciale sturing en regie.

Wij vinden het met indieners belangrijk dat er (sub)regionale afstemming plaatsvindt over de locaties voor grootschalige opwekking. Die afstemming dient allereerst plaats te vinden in RES-verband waarin de gemeenten komen tot een gezamenlijk aanbod voor het opwekken van duurzame energie. De vraag is wel wat onze positie en rol moet zijn als de RES niet in staat blijkt om te komen tot de afgesproken bijdrage aan de energietransitie of als locaties worden aangewezen die onvoldoende zijn afgestemd.

Wij nemen de suggestie om in het provinciaal beleid meer kwalitatieve sturing en regie te voeren mee in de voorbereidingen van de nieuwe Omgevingsvisie.

conclusie

De zienswijze van indieners geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

9. Zienswijze (EDO-kenmerk 6350168)

Onderwerp: windturbines

Samenvatting zienswijze:

Indiener maakt bezwaar tegen de wijze waarop de zoekgebieden voor windmolens in Noordoost-Twente worden aangewezen en tegen handhaving van het verbod om daarbuiten windturbines te plaatsen. Dat verbod is niet rechtmatig voor zover er geen landschappelijke waarden zijn aangewezen in geldende bestemmingsplannen. In de verordening zijn geen normen opgenomen voor slagschaduw, geluidsoverlast en geen criteria voor landschapsvervuiling.

Indiener wijst op de uitspraak van Raad van State over een windmolenpark dat de landelijke windmolencriteria niet mogen worden toegepast. Volgens indiener moet op grond van artikel

3.2 Awb de Omgevingsverordening daarop worden aangepast, voordat zoekgebieden kunnen worden aangewezen.

Indiener verzoekt de provincie om ook op zijn eigendommen de plaatsing van windturbines mogelijk te maken, zodat hij aanspraak kan maken op subsidies van het Rijk voor energieopwekking.

reactie

Op verzoek van de gemeenten in Noordoost-Twente nemen we voor de zoekgebieden die de gemeenten hebben aangewezen de mogelijkheid op om windturbines te plaatsen. Alleen voor de zoekgebieden is aannemelijk gemaakt dat het in principe mogelijk is om daar windturbines te plaatsen zonder de kernwaarden van het Nationaal Landschap aan te tasten. Dat geldt niet voor het gebied waar zich het agrarische bedrijf van indiener is gevestigd.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

Het klopt dat er in de Omgevingsverordening geen normen zijn opgenomen voor slagschaduw en geluidsoverlast. Wij zien geen aanleiding om provinciale milieunormen te stellen, bovenop de normen die in het Activiteitenbesluit zijn gesteld. De gemeente zal bij de nadere afweging, die gemaakt moet worden als zich een concreet initiatief in de zoekgebieden aanmeldt, wel moeten toetsen aan de provinciale voorwaarden voor landschappelijke inpassing. Die zijn te vinden in de Catalogus Gebiedskenmerken.

De Raad van State heeft op 30 juni 2021 in een uitspraak over een windpark in Delfzijl geoordeeld dat gemeenten in de onderbouwing van windparken voor de milieuaspecten niet kunnen volstaan met een verwijzing naar het Activiteitenbesluit. De reden daarvoor is dat, in strijd met Europese recht, indertijd voor de vaststelling van het Activiteitenbesluit geen plan-MER is verricht. Dit is een formeel gebrek, dat door het Rijk zal worden hersteld. De Raad van State laat nadrukkelijk de optie open aan gemeenten om zelf een (specifieke) onderbouwing te leveren voor de beoordeling van milieuaspecten. Dit betekent dat het mogelijk blijft om windparken te realiseren. Wij zien dan ook in de uitspraak van de Raad van State geen reden om af te zien van het aanwijzen van zoekgebieden in de Omgevingsverordening waarvoor een afwijkmogelijkheid geboden wordt van verbod op het plaatsen van windturbines.

De gronden van indiener vallen niet binnen de zoekgebieden die zijn aangewezen aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente op basis van het onderzoek van landschapsarchitectenbureau H+N+S. Voor deze zoekgebieden nemen we aan dat het onder voorwaarden mogelijk is om hier windturbines te plaatsen zonder de kernwaarden van het Nationaal Landschap te schaden.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

conclusie

De zienswijze van indiener geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

10. Zienswijze(EDO-kenmerk 6347288)

Onderwerp: windturbines

samenvatting zienswijze:

Indiener vindt het een verstandige keuze om aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente ruimte te maken voor windenergie door een uitzondering op te nemen op het verbod om windturbines te plaatsen. De indiener vraagt zich af welke wijze de mate van kansrijkheid voor wind in deze zoekgebieden is beoordeeld. Volgens indiener beperkt de eis van clustering van minimaal 3 windturbines de mogelijkheden om windprojecten te realiseren en goed in te passen. Indiener vraagt waarom gekozen is voor minimaal 3 windturbines. Verder roepen de eisen artikel 4.110 lid 2 onder a en b vragen op. Indiener vraagt hoe de noodzaak en de eisen aan landschappelijke inpassing wordt bepaald.

Reactie

De keuze voor de zoekgebieden is gemaakt op basis van een bureaustudie van het landschapsbureau H+N+S. Dit bureau heeft een landschappelijke analyse gemaakt waarbij ook de beschermde natuurgebieden en de stedelijke invloedssfeer in beeld zijn gebracht. Ter controle hebben de landschapsarchitecten een veldbezoek aan het gebied gebracht. In onderstaand figuur is de benadering door het bureau in beeld gebracht.

Op verzoek van de gemeenten van Noordoost-Twente bieden wij door aanpassing van de Omgevingsverordening de mogelijkheid om onder voorwaarden binnen deze zoekgebieden af te wijken van het absolute verbod op de plaatsing van windturbines. Voor ons gaat het in deze fase om de vraag of in principe mogelijk is om hier windturbines te plaatsen zonder de kernwaarden van het Nationaal Landschap aan te tasten en niet om de vraag of dit de meest kansrijke gebieden voor windenergie zijn. Het is aan initiatiefnemers om te bezien of het haalbaar is om hier een windpark te realiseren binnen de eisen die aan de concrete invulling zullen worden gesteld.

De gemeenten in Noordoost-Twente hebben in hun conceptbeleid de eis gesteld dat er sprake moet zijn van een cluster van minimaal 3 windturbines. De gemeenten doen dit om te voorkomen dat windturbines verspreid in het landschap terechtkomen. Wij nemen deze clusteringseis over om de impact van de windturbines zoveel mogelijk te concentreren.

In artikel 4.110 lid 2 staan de voorwaarden waaronder de gemeente gebruik kan maken van de afwijkingsmogelijkheid van het verbod om windturbines in het Nationaal Landschap. De voorwaarde onder a moet ervoor zorgen dat de ruimte die geboden wordt effectief en efficiënt wordt gebruikt voor de opgave om windenergie op te wekken. De voorwaarde onder b zorgt ervoor dat rekening wordt gehouden met de provinciale aanwijzingen voor de landschappelijke inpassing die in de Catalogus Gebiedskenmerken zijn opgenomen. Het is aan de gemeente om hierop een onderbouwing te leveren. Vanuit de provincie kijken we in het kader van het vooroverleg over het concrete plan voor de plaatsing van windturbines mee of voldoende recht

wordt gedaan aan onze provinciale belangen.

conclusie

De zienswijze van indiener geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

11. Zienswijze (EDO-kenmerk 6350161)

Onderwerp: windturbines

samenvatting zienswijze

De stichting ziet op de kaart grijze gebieden waar windturbines niet zijn toegestaan. Veel van deze gebieden (NNN) zijn heel smal, waardoor het niet helpt als windturbines daar net buiten worden gezet. De stichting adviseert om een ruimere zonering te hanteren rond uitsluitingsgebieden.

reactie

Natura 2000-gebieden hebben externe werking. Voor Natuurnetwerk Nederland dat niet samenvalt met Natura 2000-gebieden, geldt dat niet. Dat betekent dat in aangrenzende gebieden nieuwe ontwikkelingen in principe zijn toegestaan. Uiteraard zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening afgewogen moeten worden wat de effecten van die ontwikkelingen en dus ook het plaatsen van windturbines zal zijn op de kwaliteiten die voor dat deel van het Natuurnetwerk Nederland worden nagestreefd. Wij vinden dat daarmee voldoende verzekerd is dat rekening wordt gehouden met de belangen van het Natuurnetwerk Nederland. Het onderzoek dat bij realisatie van een windpark nabij het Natuurnetwerk Nederland moet worden verricht, zal uitwijzen welke afstand en welke mitigerende maatregelen nodig zijn.

conclusie

De zienswijze van de stichting geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

12. Zienswijze (EDO-kenmerk 6346878)

samenvatting zienswijze

Indieners maken zich zorgen over met name de plaatsing van megaturbines in het landschap in en om Saasveld. Hun zienswijze is een vervolg op de zienswijze die zij namens meer dan 600 medeondertekenaars hebben ingediend op het windbeleid van de gemeenten Losser, Oldenzaal, Tubbergen en Dinkelland.

Indieners willen dat de provincie samen met de gemeenten kritisch gaat nadenken of het zoekgebied voor windenergie bij Saasveld terecht is aangewezen, omdat nergens een onderbouwing is gegeven waarop dat besluit is gebaseerd. Het besluit is daarom onvolledig en misleidend.

reactie

De keuze voor de zoekgebieden is gemaakt op basis van een bureaustudie van het landschapsbureau H+N+S. Dit bureau heeft een landschappelijke analyse gemaakt waarbij ook de beschermde natuurgebieden en de stedelijke invloedssfeer in beeld zijn gebracht. Ter controle hebben de landschapsarchitecten een veldbezoek aan het gebied gebracht. In onderstaand figuur is de benadering door het bureau in beeld gebracht.

Bij het aanwijzen van de zoekgebieden is het kerngebied van het Nationaal Landschap Noordoost Twente ontzien. De zoekgebieden zijn aan de randen gesitueerd. Of er uiteindelijk windmolens geplaatst zullen worden binnen de zoekgebieden, vergt een nadere afweging. Daarbij moet per locatie maatwerk geleverd worden.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners doorkruist het aanwijzen van zoekgebieden windenergie in de Omgevingsverordening de beleidslijnen van gemeenten zoals vastgelegd in de definitieve RES Twente 1.0. Diverse gemeenten in Twente hebben immers besloten nu geen zoekgebieden aan te wijzen.

Indieners wijzen erop dat de keus van Overijssel om toch zoekgebieden aan te wijzen extra gevoelig ligt omdat de provincie bevoegd gezag is voor grote windturbines. Volgens hen lijkt hier sprake van een totaal gebrek aan harmonisatie van beleid van de verschillende overheden. Dit kan later leiden tot tegenstrijdige kaders voor de ontwikkeling van initiatieven, waarvan inwoners de dupe zullen zijn.

Indieners verzoeken de zoekgebieden van de kaart te verwijderen en niet eerder de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening aan te passen dan nadat overeenstemming is bereikt met de gemeenten en participerende burger- en belangengroepen, zoals indieners.

reactie

Op verzoek van de gemeenten Noordoost-Twente bieden wij voor de zoekgebieden die de gemeenten hebben aangewezen, de mogelijkheid om onder voorwaarden windturbines te plaatsen. De gemeenten moeten nog een nadere afweging maken voordat tot plaatsing van de windturbines kan worden overgegaan. De aanpassing van de Omgevingsverordening betekent niet dat de gemeenten verplicht zijn om gebruik te maken van de mogelijkheid om binnen de zoekgebieden windturbines te plaatsen.

Het is ons bekend dat de gemeenten in Noordoost-Twente de besluitvorming over het concept-windbeleid hebben aangehouden. De gemeenten gebruiken de tussenliggende tijd om het participatieproces verder vorm te geven. De gemeenten hebben dus nog geen definitief besluit genomen om af te zien van het aanwijzen van de zoekgebieden.

samenvatting zienswijze

Indieners willen dat het aantal te plaatsen windturbines in het bod van de gemeente Dinkelland voor de RES-Twente fors omlaag wordt gebracht. Nu kan dat nog. Als over 30 jaar geconstateerd moet worden dat het plaatsen van veel windturbines een fiasco is geweest, is het te laat. Daarbij moet in rekening gebracht worden dat dorpsmolens niet rendabel zijn, dat ze grotendeels niet gerecycled kunnen worden en dat ze negatieve effecten hebben op de gezondheid. Van de effecten van megaturbines is nog relatief weinig bekend.

Indieners vragen zich af wie belang heeft bij het plaatsen van zoveel windturbines en wat de bewoners van Noordoost-Twente winnen bij het uitvoeren van de ambities van de RES.

Zij willen geen handen vol geld uitgeven aan landschap ontsierende, ziekmakende en milieubelastende windturbines, als nu al duidelijk is dat die uiteindelijk financieel niet rendabel zijn.

Reactie

Bij de energietransitie staan we voor de grote opgave om de CO₂-uitstoot in 2030 met de helft te verminderen ten opzichte van de uitstoot in 1990. De 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen. Hergebruik van duurzaam hout is onderdeel van de RES en komt terug in de toepassing van biomassa.

De gemeenten in Noordoost-Twente willen binnen de geldende mogelijkheden hun bijdrage leveren aan de energietransitie. In de RES 1.0 is afgesproken dat de gezamenlijke NOT-gemeenten 225 GWh opwekken. Om dat aanbod waar te maken is ook de plaatsing van windturbines noodzakelijk. Windenergie is een efficiënte wijze om duurzame energie op te wekken.

Nederland is een echt windland. Het waait hier vaker en harder dan de zon schijnt. Windenergie en zonne-energie zijn in Nederland de goedkoopste vormen om duurzame elektriciteit op te wekken. Windmolens wekken het meest op in de winter en het najaar. Dan waait het vaker en harder. Zonnepanelen wekken het meest op in het voorjaar en de zomer. Als het hard waait, schijnt vaak de zon beperkt of niet en als de zon schijnt, waait het vaak beperkt of niet. Daardoor vullen ze elkaar goed aan en zijn beide vormen van energieopwekking hard nodig. Door ze te combineren maken we bovendien optimaal gebruik van de energie-infrastructuur. We hebben namelijk het hele jaar door elektriciteit nodig.

De conclusie dat het plaatsen van windturbines een fiasco wordt is voorbarig. Als een windpark niet rendabel te ontwikkelen is, zullen ontwikkelende partijen niet in het project stappen. Wij zien dat er steeds meer aandacht is voor het recyclebaar maken van windturbines. Het feit dat windturbines (nog) niet volledig gerecycled kunnen worden, is geen reden om van plaatsing af te zien. Windturbines kunnen niet gemist worden in de verduurzaming van de energievoorziening. De gemeenten zullen bij de concrete invulling van de zoekgebieden aannemelijk moeten maken dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed leefklimaat. In dat kader zal ook beoordeeld worden wat de risico's zijn voor de volksgezondheid.

Het opwekken van windenergie is in het belang van verduurzaming van de energievoorziening in Noordoost-Twente en daarmee ook van belang voor de inwoners van het gebied.

samenvatting zienswijze

Indieners doen een beroep op het voorzorgbeginsel dat geldt voor milieu en gezondheid. Daarvoor is beter onderzoek nodig naar mogelijke schadelijke effecten, ook al zijn die effecten nog niet onomstotelijk vastgesteld.

reactie

De aanpassing van de Omgevingsverordening betekent dat binnen de zoekgebieden het plaatsen van windturbines niet langer op voorhand is uitgesloten. Voordat tot plaatsing kan worden overgegaan zal aangetoond moeten worden dat er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Om te kunnen vaststellen of daarvan sprake is, zijn wettelijke normen ontwikkeld en zijn er richtlijnen opgesteld voor geluid, trillingen, slagschaduw. Het is mogelijk dat omwonenden toch hinder en gezondheidseffecten ervaren, ook al wordt er voldaan aan wettelijke normen en richtlijnen. De gemeente zal moeten afwegen of dat reden moet zijn om van de plaatsing van windturbines af te zien. Daarvoor is wettelijk onderzoek en expertise beschikbaar, onder meer van het RIVM en de GGD. Er is inmiddels een Expertisepunt windenergie en gezondheid in oprichting. Waar nodig vindt aanvullend wetenschappelijk onderzoek plaats.

Samenvatting zienswijze

In het conceptwindbeleid Noordoost-Twente wordt gesuggereerd dat het bij 18 windturbines aan de rand van het Nationaal Landschap blijft. Indieners wijzen erop dat die bedoeld zijn voor de energietransitie tot 2030. Aansluitend zal er een traject tot 2050 moeten worden ingezet. Het is half werk om nu niet alvast richting 2050 te gaan denken. Indieners vrezen dat het Nationaal Landschap en het woongenot van inwoners daardoor op grotere schaal zal worden aangetast.

reactie

De stichting wijst er terecht op dat het huidige aanbod gericht is op de energietransitie tot 2030. Na 2030 wordt een verdubbeling van de opgave voorzien, die met de dan beschikbare technieken zal moeten worden gerealiseerd. Wij weten nu nog niet welke technieken er dan voorhanden zijn. Daarom plannen we eerst tot 2030. Als wij zouden wachten tot duidelijk is wat er precies nodig is voor het traject tot 2050, verliezen wij de tijd die hard nodig is om de opgave tot 2030 te realiseren.

samenvatting zienswijze

Inwoners beroepen zich op het verdrag van Zenderen waarin herbevestigd is dat de unieke waarden van Noordoost-Twente gekoesterd en bewaard moeten blijven. Daarbij past niet dat er geschoven wordt in de begrenzing. Het landschapsbeleid moet erop gericht zijn om dit unieke landschap als geheel te behoeden voor windinitiatieven. Het is geen consistent beleid als de regio's zich door nationaal beleid laten dwingen om de kernwaarden van het Nationaal Landschap in strijd met eerder gemaakte keuzes aan te tasten.

reactie

Het verdrag van Zenderen is een intentieovereenkomst van de provincie, gemeenten, Landschap Overijssel en andere partijen die gesloten is tijdens de houtwallenconferentie "Landschap voor elkaar" in maart 2019. Deze overeenkomst is gericht op behoud van het landschap en het herstel van landschapselementen zoals houtwallen. Het verdrag van Zenderen betekent niet dat er geen ruimte geboden kan worden aan het plaatsen van windturbines. Het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S heeft aannemelijk gemaakt dat het in principe mogelijk is om binnen de zoekgebieden aan de rand van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente windturbines te plaatsen zonder afbreuk te doen aan de kernwaarden van het Nationaal Landschap. Bij de nadere afweging die de gemeenten zullen moeten maken zal ook aan de orde komen wat de effecten zijn van het concrete initiatief voor windmolens voor het behoud en herstel van houtwallen.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners heeft de gemeente zonder enige vorm van inspraak of participatie de zoeklocaties aangewezen. De provincie heeft deze zoekgebieden vervolgens overgenomen in de Omgevingsverordening. Voor andere uitsluitingsgebieden windenergie wordt eerst nog een traject gestart waaruit moet blijken of windturbines kunnen worden toegestaan. Daarbij is het uitgangspunt dat de provincie blijft sturen op ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijke betrokkenheid en ecologische effecten. Indieners begrijpen niet waarom de inwoners van Noordoost-Twente geen inspraak hebben gekregen en waarom op basis van een uiterst magere gebiedsanalyse op verzoek van de gemeenten in Noordoost-Twente al wel zoekgebieden zijn aangewezen. Zij betwisten dat de situatie daar urgenter is dan in de andere uitsluitingsgebieden. Zij wijzen erop dat de windinitiatieven van onderop in Noordoost-Twente nog niet geconcretiseerd zijn.

reactie

De zoekgebieden zijn aangewezen in het kader van het concept-windbeleid van de gemeenten in Noordoost-Twente. De gemeenten hebben daarvoor een participatie en communicatietraject doorlopen. In het traject naar vaststelling van het concept-windbeleid hebben de gemeenten in NOT webinars georganiseerd waarin het conceptbeleid is voorgesteld. De windwebinars hebben een groot bereik gehad onder de kijkers. Tijdens de uitzending bestond de

mogelijkheid om vragen te stellen. Voor een deel zijn deze vragen live in de uitzending behandeld. Door de grote hoeveelheid aan vragen konden die niet allemaal in de uitzending worden beantwoord. De vragen die niet direct behandeld zijn, zijn op een later moment per mail beantwoord en op de websites van de gemeenten gepubliceerd.

Ondanks de beperkende maatregelen vanwege de coronacrisis is het gelukt om een grote groep mensen te informeren over het voorgenomen beleid. De inwoners zijn nadrukkelijk uitgenodigd om vragen te stellen. Ook zijn de inwoners gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Bijeenkomsten in zalen, zoals wellicht anders wel gehouden zouden zijn, waren niet toegestaan binnen de regels op dat moment.

Op verzoek van de gemeenten in Noordoost-Twente maken wij onder voorwaarden de plaatsing van windturbines mogelijk in zoekgebieden aan de randen van het Nationaal Landschap. Wij concluderen op basis van het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet noodzakelijk is om het plaatsen van windturbines binnen de zoekgebieden op voorhand uit te sluiten. Voor de andere uitsluitingsgebieden voor windenergie is nog niet voldoende onderzoek gedaan om daar ook onder voorwaarden de mogelijkheid te bieden om windenergie toe te staan. De urgentie om al wel ruimte te bieden in Noordoost-Twente ligt in de opgave die in de RES Twente is geformuleerd. De gemeenten in Noordoost-Twente hebben de mogelijkheid om windturbines te kunnen plaatsen, nodig om invulling te geven aan hun aandeel in de energietransitie. Voor de andere uitsluitingsgebieden windenergie geldt dat vanuit de RES niet is gerekend op de plaatsing van windturbines in deze gebieden.

Ook voor de zoekgebieden in Noordoost-Twente geldt dat er gestuurd wordt op ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijke betrokkenheid en ecologie. De gemeenten zullen dat meenemen in de nadere afweging die nog gemaakt moet worden voordat tot plaatsing kan worden overgegaan.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners is op geen enkele manier onderbouwd dat de beoogde locaties niet beschikken over de landschappelijke kernkwaliteiten zoals die voor het Nationaal Landschap zijn vastgesteld. Volgens hen is niet in voldoende detail naar het landschap gekeken. Zij wijzen erop dat megaturbines door hun hoogte niet landschappelijk ingepast kunnen worden in het Twentse coulisselandschap. De Catalogus Gebiedskenmerken biedt onvoldoende kader om de landschappelijke effecten van bouwwerken van deze hoogte te beoordelen. Indieners wijzen erop dat windturbines zeer lange tijd in het landschap zullen staan en vrijwel zeker voor altijd.

reactie

De zoekgebieden zijn aangewezen op grond van het onderzoek dat door het architectenbureau H+N+S is verricht naar de mogelijkheden om binnen het Nationaal Landschap windturbines te plaatsen. Wij concluderen op basis van dat rapport dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente niet noodzakelijk is om op voorhand windturbines binnen de zoekgebieden op voorhand uit te sluiten. Dit wil niet zeggen dat in deze gebieden zonder meer windturbines kunnen worden geplaatst. Dit vraagt een nadere afweging van de gemeenten die meer in detail zullen moeten kijken naar de effecten van concrete initiatieven voor windturbines op het landschap. De Catalogus Gebiedskenmerken is een goed vertrekpunt om de effecten op het landschap te beoordelen. De gemeente zal ook moeten kijken naar de omstandigheden van het specifieke geval en dan bepalen hoe de windturbines moeten worden ingepast in het landschap. De windturbines zullen inderdaad lang in het landschap aanwezig zijn en ook impact hebben op het landschap. Het voordeel van het Twentse coulisselandschap is dat juist die coulissen ervoor zorgen dat de impact naar verwachting beperkt zal blijven. Verder geldt dat de meeste vergunningen voor windmolens worden afgegeven voor een periode van 20 tot 25 jaar. Na die periode moeten ze weer worden afgebroken.

samenvatting zienswijze

Het rapport van H+N+S levert geen onderbouwing als benoemd wordt in welke landschapstypen windturbines wel of niet kunnen worden toegestaan. Er zijn alleen zoekgebieden benoemd aan de randen van het Nationaal Landschap, terwijl er ook locaties zijn midden in Noordoost-Twente, die ook geen stuwwalgebied, essenlandschap, oude hoevenlandschap, Natuurnetwerk Nederland of historische landschap bevatten. Het rapport van H+N+S geeft vooral een historisch perspectief, maar de concrete koppeling met het eindplaatje van de zoekgebieden ontbreekt. Als concreter gekeken was naar de lokale situatie en rekening was gehouden met de aanwezige woningen, dan had men meerdere zoekgebieden kunnen uitsluiten omdat daarin geen clusters van drie megaturbines passen. Indieners wijzen erop dat bij het zoekgebied in het zuidwesten van Dinkelland geen rekening is gehouden met natuurgebied Het Molenven en de vogels die vandaar foerageren.

reactie

Er is bewust gekozen voor het aanwijzen van zoekgebieden aan de rand van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. De impact van het plaatsen van windturbines aan de randen op de kernwaarden van het Nationaal Landschap zal daar naar verwachting minder impact hebben dan in het hart van het Nationaal Landschap. Uit het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S blijkt dat de landschapstypen die in de zoekgebieden voorkomen zich beter lenen voor het inpassen van windturbines, dan kwetsbare landschapstypen zoals stuwwallen, essenlandschap en oude hoeven landschap.

Het gaat om zoekgebieden waarvoor nog een nadere afweging moet worden gedaan, voordat feitelijk tot het plaatsen van windturbines kan worden overgegaan. Daarbij zal op basis van een concreet initiatief specifiek naar de gevolgen voor de natuur, het landschap, de cultuurhistorische waarden en de leefomgeving van omwonenden gekeken worden. Op dit moment kan dus ook geen concreet eindplaatje voor de zoekgebieden gegeven worden. Het is mogelijk dat bij de nadere afweging blijkt dat het plaatsen van windturbines uiteindelijk toch niet mogelijk is.

Voor het overige deel van het Nationaal Landschap en binnen het Natuurnetwerk Nederland blijft vooralsnog de uitsluiting van windenergie gelden. Bij de vaststelling van de nieuwe Omgevingsvisie die in voorbereiding is, wordt gezien of het generieke verbod op windenergie moet blijven gelden voor de Nationale Landschappen en het Natuurnetwerk Nederland.

samenvatting zienswijze

Het concept-windbeleid bevat volgens indieners een eenzijdige onderbouwing en is vanuit een pro windbenadering beleid geschreven. Er wordt voorbij gegaan aan de gevolgen en maatschappelijke consequenties en de belangen van de eigen inwoners. Windbeleid dient landelijk gecoördineerd te worden. De locatiekeuze en het ontwerp van een windpark moet passend zijn bij de gebiedskenmerken. Indieners wijzen er daarbij op dat de landschappelijke analyse maar een klein deel is van de totale analyse. Er zijn veel meer factoren die een locatie ongeschikt maken voor windturbines, zoals de afstand tot transportleidingen, hoogspanningsverbindingen, infrastructuur, vleermuisroutes en gevoelige functies. Als bufferzones daarvoor beter in beeld gebracht worden, zorgt dit voor specifiekere en realistischere zoekgebieden.

reactie

De gemeenten in Noordoost-Twente hebben het concept-windbeleid ontwikkeld om invulling te geven aan hun ambitie om op hun eigen grondgebied een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Het concept-windbeleid is gebaseerd op het onderzoek van het landschapsarchitectenbureau H+N+S naar de mogelijkheden om windturbines in te passen in het landschap. De gemeenten hebben zoekgebieden aangewezen aan de randen van het Nationaal Landschap waar verwacht mag worden dat de impact op de kernwaarden van het Nationaal Landschap beperkt zullen blijven. Dit wil niet zeggen dat het plaatsen van windturbines in de zoekgebieden zonder meer mogelijk is. Voor de nadere afweging zal aan de hand van het concrete windinitiatief in beeld gebracht moeten worden wat de gevolgen zijn

voor alle aspecten die bij het plaatsen van windturbines aan de orde zijn, zoals natuur, landschap, cultuurhistorie en de leefomgeving van de bewoners. Daarnaast zullen wettelijk voorgeschreven afstanden tot transportleidingen, hoogspanningsverbindingen en infrastructuur in acht genomen moeten worden. Nu er zoekgebieden aangewezen zijn met de mogelijkheid om daar onder voorwaarden windturbines te plaatsen, kunnen ontwikkelende partijen verder met het maken van concrete plannen. Op basis van die concrete plannen kan beoordeeld worden met welk lokaal maatwerk de windturbines binnen het zoekgebied ingepast kunnen worden.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners ontbreken op dit moment ruimtelijke kaders voor windenergie. De provincie trekt kennelijk voor de zoekgebieden haar ambities in die gelden voor het Nationaal Landschap.

reactie

De zoekgebieden blijven onderdeel van het Nationaal Landschap. Daardoor blijven de ruimtelijke kaders van toepassing die gelden voor initiatieven binnen het Nationaal Landschap. Daarnaast zullen de aanwijzingen van de Catalogus Gebiedskenmerken voor landschappelijke inpassing opgevolgd moeten worden. Dit is een voorwaarde die wij in de Omgevingsverordening verbinden aan de mogelijkheid om in de zoekgebieden windturbines te plaatsen.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners ontbreekt een onderbouwing van de financiële haalbaarheid van de plaatsing van 10 megaturbines. Er is geen enkele garantie voor de uitgangspunten. Duidelijke variabelen de hoogte van de rente, vereist rendement door de investeerder, de opbrengst van de opgewekte stroom, bepalen in de looptijd van de windturbine het werkelijke rendement. Het is eerder voorgekomen dat opgewerkte energie een negatieve opbrengst had. Wanneer er meer windturbines en zonneparken gerealiseerd worden, gaat dat vaker gebeuren. Elektriteitsprijzen kennen al langer een dalende trend. Participanten kunnen in een dergelijke situatie hun verlies niet verhalen via de gemeente, provincie of rijksoverheid. Participatie van burgers is daarmee een risicovolle belegging geworden, waarbij vrijwel zeker aan het eind alleen de lasten overeind zullen staan.

reactie

Het is inderdaad niet zeker of de zoekgebieden uiteindelijk benut kunnen worden voor het plaatsen van windturbines. Dat is afhankelijk van heel veel factoren, waaronder de vraag of het mogelijk is om een sluitende business case te maken. Dat is een afweging die investeerders en ontwikkelaars moeten maken op basis van het concrete initiatief. De gemeente zal moeten afwegen of binnen de gestelde voorwaarden er binnen de zoekgebieden windturbines geplaatst kunnen worden.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners heeft er onvoldoende onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van megaturbines op de flora en fauna. Zij vragen aandacht voor de uilen, vleermuizen, diverse vogelsoorten, maar ook voor hazen, reeën, vossen, muizen enz. Het beschermd natuurgebied Het Molenven bevat vele bijzondere water-, bos- en roofvogels. Hun leefgebied zal ernstig verstoord worden door de plaatsing van windturbines in het nabijgelegen zoekgebied en het foerageren bemoeilijkt. Deze soorten oriënteren zich door het waarnemen van geluid en door zicht en die waarneming wordt verstoord door het geluid en de lichteffecten van de windturbines.

Indieners wijzen erop dat de nationale windmolen risicokaart voor vogels niet geschikt is voor het beoordelen van lokale effecten en ook niet van cumulatieve effecten van windturbines op de flora en fauna. De gegevens die voor het onderzoek zijn gebruikt zijn volgens indieners sterk verouderd. De kaartbeelden zijn gebaseerd op gegevens tot en met 2008. Nader onderzoek en beoordeling is nodig om te bepalen of de zoekgebieden juist zijn begrensd.

Volgens indieners is inmiddels aangetoond dat het plaatsen van megaturbines grote nadelige gevolgen heeft voor flora en fauna in de directe omgeving, met name voor (roof)vogels, vleermuizen en insecten. Het Nationaal Landschap met zijn stuwwallen, essen, Natura2000-gebieden, NNN-gebieden, landgoederen en ecologische verbindingzones vormt een aantrekkelijk leefgebied voor soorten die elders zijn verdwenen. In de Landschapsdeal die NOT-gemeenten hebben gesloten is dan ook bevordering van biodiversiteit een belangrijk doel.

reactie

Voordat er in de zoekgebieden windturbines kunnen worden geplaatst is een nadere afweging nodig. Daarvoor zal nader onderzoek moeten worden gedaan naar de gevolgen voor flora en fauna. Dit wordt meegenomen in de onderzoeken die gedaan zal moeten worden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van eerder verricht onderzoek, maar wellicht is ook aanvullende onderzoek nodig.

samenvatting zienswijze

Volgens indieners kan voor milieu- en gezondheidsaspecten niet worden verwezen naar bestaande wet- en regelgeving, omdat die niet gaat over megaturbines. Er zijn nog maar zo weinig van dit type windturbines geplaatst, dat metingen en langdurig effectonderzoek nog niet heeft kunnen plaatsvinden. Het windbeleid Noordoost-Twente geeft onvoldoende informatie over welke afstand aangehouden wordt tot gevoelige functies. Ook wordt niet ingegaan op het aspect 'externe veiligheid'.

Indieners wijzen erop dat de wind op grotere hoogte ook 's nachts op een hoog toerental blijft doorwaaien met geluidsoverlast tot gevolg. Die verstoring van nachtrust leidt tot onder meer slaapstoornissen, verhoogde bloeddruk en verminderde schoolprestaties. Het continu fluctuerende geluid van wieken die de mast passeren is storender dan een gelijkblijvend geluidsniveau. De relatief snelle afwisseling in lichtintensiteit bij slagschaduw veroorzaakt afleiding en hinder. Ook het draaien van de wieken kan als hinderlijk worden ervaren. Het is indieners niet duidelijk hoe met maatwerkvoorschriften hinder kan worden voorkomen.

Indieners vinden dat voor de effecten van slagschaduw niet kan worden verwezen naar het Activiteitenbesluit, omdat de windturbines inmiddels hoger zijn en het RIVM-onderzoek uit 2013 inmiddels is verouderd.

Indieners wijzen op wereldwijd identieke gezondheidsklachten van omwonenden van windturbines als gevolg van laagfrequent geluid. De nieuwe en hogere windturbines produceren nog meer laagfrequent geluid, waardoor de hinder zal toenemen. Indieners wijzen op diverse onderzoeken naar de invloed van windturbines op de beleving en de gezondheid van omwonenden. Volgens hen is daarmee aangetoond dat er – anders dan het RIVM stelt – wel directe effecten zijn op de gezondheid en niet alleen door slaapproblemen.

Indieners wijzen erop dat het Activiteitenbesluit niet verplicht om het geluid van verschillende bronnen gezamenlijk te beoordelen. Windturbines zijn volgens het Activiteitenbesluit aparte inrichtingen en het geluid van meerdere windturbines hoeft niet samengevoegd te worden. Indieners missen in het windbeleid Noordoost-Twente de onderbouwing waarom geen gebruik wordt gemaakt is van de mogelijkheid om met maatwerkvoorschriften zwaardere eisen te stellen bij bijzondere lokale omstandigheden. Indieners wijzen op meetmethoden die in het buitenland worden gebruikt en die rekening houden met verschil in beleving van geluid

reactie

Het is bekend dat windturbines hinder veroorzaken. Het gaat dan met name om geluidhinder en slagschaduw. Voor geluidhinder is een wettelijke norm vastgesteld van 47dB Lden overdag en voor de nacht van 41 dB Lden. De mate van geluidhinder door windturbines wordt bepaald door akoestische factoren (geluidsniveau, zwiepend geluid en piekgeluiden) en non-akoestische factoren (gevoeligheid voor geluid, zichtbaarheid slagschaduw en houding ten opzichte van windmolens).

Daarnaast zijn er natuurlijk ook nog andere omgevingsgeluiden, zoals verkeerslawaaï door autoverkeer, trein en vliegverkeer. Dit kan cumulatie van geluid tot gevolg hebben.

Mogelijke maatregelen om geluidniveau te verlagen is om grotere afstanden aan te houden, het toepassen van geluid reducerende technieken, piekbelastingen en cumulatie van omgevingsgeluiden tegen te gaan. Het is met name van belang om de nachtelijke geluidbelasting te beperken.

Daarnaast kan slagschaduw tot hinder leiden. De norm is dat er maximaal 17 dagen per jaar slagschaduw (max 20 min per dag) mag optreden. Maatregelen om visuele hinder tegen te gaan is door het beperken van de slagschaduw (bv door stilstand-voorziening, zorg voor goede landschappelijke inpassing en het synchroon laten lopen van windturbines.

Er wordt een expertisenetwerk voor windenergie en gezondheid opgericht. Binnen dit expertisenetwerk wordt door het RIVM en de GGD wetenschappelijke kennis beoordeeld, vertaald en uitgelegd. Daarnaast worden vragen uit de praktijk opgehaald en beantwoord aan de hand van de wetenschappelijke kennis. Ten slotte vindt waar nodig en mogelijk aanvullend wetenschappelijk onderzoek plaats.

Bij het verlenen van de Omgevingsvergunning kunnen maatwerkvoorschriften worden opgenomen voor geluid en slagschaduw.

samenvatting zienswijze

Bij de aanwijzing van de zoekgebieden is alleen getoetst aan de gebiedskenmerken. Dat zijn volgens indieners subjectieve toetsingscriteria die voorbij gaan aan de andere kaders die gesteld moeten worden vanwege de gezondheidsrisico's en de maatschappelijke impact voor de omgeving. Die kaders zullen voor een zorgvuldige afweging SMART moeten zijn. De toetsingskaders waarop het windbeleid Noordoost-Twente is gebaseerd, gaan uit van de verkeerde rangorde en zijn subjectief, omdat esthetische afweging leidend zijn gemaakt in de keuze van zoekgebieden. Indieners pleiten voor kaders die getoetst zijn aan de objectieve gevolgen en impact en voor een rangorde waarbij de beperking van gezondheidsrisico's op één staat, dan gekeken wordt naar de maatschappelijke impact op korte en langere termijn, daarna wordt gekeken naar landschappelijke inpassing en tot slot naar het rendement van de investeringen. Er moet gekeken worden naar gebieden met de laagste dichtheid van huishoudens en uitgangspunt moet zijn een zo laag mogelijke hinder voor woningen door geluid, schaduw en slagschaduw. De toetsingskaders moeten specifiek gemaakt worden door minimale afstanden tot woningen te benoemen en het maximum aantal toegestane windturbines, de maximale tiphoogte en welk type windturbines geplaatst mogen worden.

reactie

Bij het aanwijzen van de zoekgebieden is met name gekeken naar de effecten op het landschap. Voor de zoekgebieden wordt de mogelijkheid geboden om af te wijken van het absolute verbod op wind die bij de vaststelling van de Omgevingsverordening in 2009 gelegd is op het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Dat verbod is gelegd met het oog op de landschapswaarden van het Nationaal Landschap. Wij concluderen op basis van het onderzoek van het architectenbureau H+N+S dat het voor de kernwaarden van het Nationaal Landschap niet noodzakelijk is om de zoekgebieden het plaatsen van windturbines op voorhand uit te sluiten.

Bij de nadere afweging die nodig is voordat tot het plaatsen van windturbines binnen de zoekgebieden kan worden overgegaan, zal breder gekeken moeten worden dan de gevolgen voor het landschap. De gemeente zal in haar afweging alle relevante aspecten moeten betrekken. Daarbij zullen de gevolgen voor gezondheid een belangrijke rol spelen. De wettelijke normen die het Rijk stelt voor de beoordeling van milieuaspecten zijn ook gericht op gezondheid. Door een uitspraak van de rechter over een windmolenpark in Delfzijl kan nu niet zonder meer naar het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling verwezen worden. Het Rijk gaat de vormfout die bij de vaststelling is gemaakt, zo snel mogelijk herstellen.

Tot dan kunnen gemeenten zelf normen stellen voor geluid en slagschaduw, als zij zorgen voor een goede onderbouwing.

De gemeente zal moeten beoordelen welk maatwerk nodig is om te verzekeren dat er sprake zal zijn van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Dat kan het aanhouden van afstand zijn, het aanhouden een maximale (tip)hoogte en het aantal windturbines dat bij elkaar geplaatst wordt, maar de hinder kan ook beperkt worden door gebruiksvoorschriften voor de windturbines.

conclusie

De zienswijze van indieners geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

13. Zienswijze (EDO-kenmerk 6349178)

Onderwerp: detailhandel

samenvatting zienswijze

Indiener is van mening dat de regels over volumineuze detailhandel met regionale effecten op enkele punten onduidelijk of inconsistent zijn. Het is niet duidelijk hoe de eis van artikel 2.4.2, lid 1 zich verhoudt tot artikel 2.4.2, lid 3. Zoals het nu staat beschreven kan de indruk ontstaan dat ook de in lid 3 bedoelde detailhandelsactiviteiten moeten plaatsvinden binnen of direct aansluitend aan bestaande kernwinkelgebieden. Dat kan volgens indieners niet de bedoeling zijn voor volumineuze detailhandel waarover consensus is dat deze niet geschikt is voor kernwinkelgebieden en dus in de periferie dient plaats te vinden.

reactie

Het tweede en derde lid van artikel 2.4.2 vullen het eerste lid aan. In lid 1 staat de algemene regel dat detailhandel in kernwinkelgebied gevestigd moet worden. Lid 2 geeft op basis van het principe van concentratie een specificatie als het gaat om grootschalige detailhandel met regionale effecten. Lid 3 doet dat voor volumineuze detailhandel met regionale effecten. Ook voor volumineuze detailhandel met regionale effecten geldt dus de algemene regel dat die zich in principe in kernwinkelgebied (van streekcentra en stedelijke centra) moet vestigen. Deze verhouding blijkt uit de rangschikking in artikel 2.4.2. Er moet dus ook aan 2.4.2, lid 1 worden voldaan. Om van die algemene regel te kunnen afwijken zijn artikel 2.4.4 en 2.4.5 opgenomen. Als 2.4.2, lid 2 en 3 de toepassing van 2.4.2, lid 1 zou uitsluiten, zouden die afwijkingsmogelijkheden niet nodig zijn. Daarmee is het voldoende duidelijk dat bij toepassing van het derde lid, ook aan het eerste lid moet worden voldaan.

Gelet op het provinciale belang van vitale binnensteden en dorpscentra en de betekenis van detailhandel daarvoor, vinden wij dat ook bij volumineuze detailhandel altijd bezien moet worden of daarvoor een plek te vinden of te maken is binnen kernwinkelgebied. Met de toenemende winkelleegstand en actuele ontwikkelingen in de retail, ontstaat er ruimte om ook die vorm van detailhandel in te passen binnen of aansluitend aan kernwinkelgebied.

samenvatting zienswijze

In artikel 2.4.2, lid 3 onder a wordt de voorwaarde verbonden dat de volumineuze detailhandel met regionale effecten moeten voorzien in een behoefte conform het principe van concentratie (artikel 2.1.2). Het principe van concentratie gaat echter verder dan de ruimte die de Dienstenrichtlijn biedt. Het behoefteonderzoek mag niet gebruikt worden om nieuwe spelers de toegang tot de markt te ontzeggen, maar is bedoeld om te onderzoeken of de uitbreiding van het areaal aan detailhandel zodanige negatieve effecten heeft (structurele leegstand) dat dit vanuit ruimtelijk oogpunt onaanvaardbaar is. Zoals artikel 2.1.2 nu is geformuleerd lijkt er sprake van economische ordening en dat is in strijd met de Dienstenrichtlijn.

reactie

Door de toevoeging 'conform artikel 2.1.2 (principe van concentratie) is duidelijk dat hier alleen de toets aan de orde is die nagaat of er sprake is van lokale behoefte dan wel van een (boven)regionale behoefte. Dat is in het provinciaal beleid een ruimtelijk relevant criterium omdat hierdoor het provinciale verstedelijkingsbeleid doorwerkt bij detailhandelsvoorzieningen. Het principe van concentratie maakt onderdeel uit van de Overijsselse Ladder van duurzame verstedelijking, die een aanvulling biedt op de landelijke Ladder van duurzame verstedelijking.

Het klopt dat er door het criterium 'behoefte' beperkingen worden opgelegd aan de vrije vestiging van detailhandel die gemotiveerd moeten worden volgens de Dienstenrichtlijn. De provincie heeft voor de instructieregels voor detailhandel in de nieuwe Omgevingsverordening 2021 onderbouwt dat de beperkingen die daarmee worden opgelegd aan de detailhandel voldoen aan de eisen van de Dienstenrichtlijn ('Overijssel, onderbouwing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Dienstenrichtlijn', BRO/Rho, juni 2020).

Het is inderdaad niet toegestaan om concurrentieverhoudingen te regelen en nieuwe spelers de toegang tot de markt te ontfemen. Dat doen we ook niet met de criteria in artikel 2.4.2, lid 2 sub b. Het gaat om criteria die gericht zijn op een goede omgevingskwaliteit in de breedte waarop de Omgevingswet zich richt. Deze criteria vragen van gemeenten om de gevolgen van een vestiging van detailhandel met regionale effecten in een bepaalde kern zorgvuldig in beeld te brengen. De toets gaat via de bandbreedte van effecten van leegstand op het woon, leef en ondernemersklimaat in een kern. Dat is inmiddels een geaccepteerde benadering, die ook in de jurisprudentie van de Raad van State over de Dienstenrichtlijn terug te vinden is.

samenvatting zienswijze

In artikel 2.4.4, lid 2 wordt voor het toestaan van volumineuze detailhandel met regionale effecten op andere perifere locaties dan bedrijventerrein, niet expliciet afgeweken van de eis van artikel 2.4.2, lid 1. Indiener doet een voorstel tot aanpassing van de tekst.

reactie

Artikel 2.4.4, lid 1 maakt het mogelijk om in afwijking van de algemene regel dat detailhandel in kernwinkelgebied thuishoort, voor volumineuze detailhandel ruimte te bieden op bedrijventerrein. Artikel 2.4.4, lid 2 ziet op volumineuze detailhandel met regionale effecten, die volgens de specificatie in artikel 2.4.2, lid 3 in principe thuishoort in de kernwinkelgebieden van streekcentra en stedelijke centra. Die volumineuze detailhandel met regionale effecten kan in afwijking van die specifieke regeling in artikel 2.4.2, lid 3 onder voorwaarden worden toegestaan op perifere locaties in stedelijke centra. Onder perifere locaties worden ook bedrijventerreinen verstaan. Stedelijke centra hebben dus ruimere mogelijkheden dan de streekcentra om volumineuze detailhandel met regionale effecten op andere locaties dan bedrijventerreinen toe te staan.

samenvatting zienswijze

Uit artikel 2.4.4, lid 2 volgt dat volumineuze detailhandel wordt geconcentreerd in speciaal daarvoor aangewezen winkelgebieden. De toelichting gaat uit van een aanwijzing rond een thema en lijkt te suggereren dat er sprake moet zijn van meerdere detailhandelsvestigingen. Indiener vindt dat een aangewezen winkelgebied ook ingevuld moet kunnen worden met één solitaire vestiging. Niet duidelijk is wat het ruimtelijk argument zou zijn om alleen meerdere vestigingen mogelijk te maken. Volgens indiener zou dit in strijd zijn met de Dienstenrichtlijn. Indiener wijst erop dat de provincie eerder in haar advies over het ontwerpbestemmingsplan heeft aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de solitaire vestiging van een volumineus detailhandelsbedrijf op een perifere locatie. De toelichting is echter onduidelijk op dit punt en moet daarom worden aangepast.

reactie

Artikel 2.4.4, lid 2 spreekt van concentratie op speciaal daarvoor aangewezen locaties, omdat we willen dat gemeenten goed nadenken over hun detailhandelsstructuur en de wijze waarop perifere locaties voor volumineuze detailhandel met regionale effecten daarin passen. We gaan er vanuit dat gemeenten niet overal perifere locaties mogelijk maken, maar deze mogelijkheid selectief gebruiken. Het gaat immers om volumineuze detailhandel die een verzorgingsgebied heeft die ruimer is dan de betreffende kern. Vanwege die regionale betekenis moet de locatie goed bereikbaar zijn vanuit de regio. Voorkomen moet worden dat bezoekers uit de wijde regio de hele stad moeten doorkruisen om dit type detailhandelsvoorzieningen op allerlei perifere locaties te kunnen bezoeken. Vandaar de provinciale doelstelling van concentratie op een beperkt aantal perifere locaties. Het criterium dat volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd moet worden op een beperkt aantal perifere locaties, dient het provinciale belang dat dit type detailhandelsvoorzieningen goed bereikbaar moet zijn vanuit de regio en gaat niet verder dan nodig is voor dit doel.

Een winkelgebied kan ook bestaan uit een solitaire vestiging op een perifere locatie. Voorwaarde is dat dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. Wij gaan er vanuit dat de gemeente terughoudend omgaat met het aanwijzen van winkelgebieden voor volumineuze detailhandel met regionale effecten en dan zeker met het aanwijzen van winkelgebieden voor solitaire vestigingen.

Wij zullen een aanvullende passage in de toelichting opnemen om te verduidelijken dat een enkele solitaire vestiging op een perifere locaties kan worden toegestaan als dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. Zoals hiervoor is aangegeven zal die gemeentelijke visie uit moeten gaan van een beperkt aantal perifere locaties waarop volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd wordt.

Conclusie

De zienswijze van indiener geeft aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021:

De toelichting op artikel 2.4.4, lid 2 sub b wordt als volgt aangevuld:

'In het tweede lid van artikel 2.4.4, wordt in stedelijke centra de mogelijkheid geboden om volumineuze detailhandel toe te staan op andere perifere locaties dan bedrijventerrein. Gemeenten kunnen in de stedelijke centra perifere locaties aanwijzen als winkelgebied om daar volumineuze detailhandel te concentreren. Gedacht kan worden aan woonboulevards, autoboulevards of een locatie voor bouwmarkten, waar volumineuze detailhandel wordt geconcentreerd rond een thema. De gemeente kan ook een enkele solitaire vestiging op een perifere locatie toestaan als dit past binnen de gemeentelijke detailhandelsstructuur. De aanwijzing vindt bij voorkeur plaats in een gemeentelijke detailhandelsvisie. Daarin kan duidelijk worden gemaakt hoe de locatie past binnen de detailhandelsstructuur van de gemeente en van de regio, als de locatie bedoeld is voor volumineuze detailhandel met regionale effecten. Wij gaan er vanuit dat in gemeentelijke detailhandelsvisie slechts een beperkt aantal perifere locaties aangewezen wordt waarop volumineuze detailhandel met regionale effecten geconcentreerd wordt.'

14. Zienswijze (EDO-kenmerk 6348310)

Onderwerp: regionale waterkeringen

samenvatting zienswijze

Het waterschap constateert dat voor verschillende dijktrajecten de normering waterveiligheid is gewijzigd, in goed overleg tussen provincie en waterschap. De wijziging betekent volgens het waterschap echter niet automatisch een dijkversterkingsopgave.

Het gewenste veiligheidsniveau kan ook bereikt worden met systeemmaatregelen of een klimaatadaptieve inrichting. Voor die maatregelen staat niet alleen het waterschap aan de lat, maar ook de provincie en gemeenten. Hiervoor is intensieve samenwerking en afstemming nodig. Door diverse opgaven zoals droogte en verstelijking, in ruimtelijke samenhang te beschouwen, ontstaan kansen om die op een slimme manier te integreren.

reactie

De opgave waarvoor het waterschap aan de lat staat door de normering waterveiligheid, hoeft inderdaad niet alleen een versterkingsopgave te zijn. Het waterschap kan ook op andere manieren voldoen aan de normering. Terecht wijst het waterschap op de noodzaak van samenwerking en afstemming van waterschappen, provincie en gemeenten om opgaven in het fysieke domein in onderlinge samenhang op te pakken.

In de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 wordt op het onderdeel normering waterveiligheid alleen de kaart aangepast. De teksten over de normering waterveiligheid blijven ongewijzigd. Wij zien in de zienswijze van het waterschap geen aanleiding om de tekst van de geldende Omgevingsverordening aan te passen. In de nieuwe Omgevingsverordening 2021 nemen we wel een passage op over de noodzaak van samenwerking en afstemming van waterschappen, provincie en gemeenten bij de opgave om te voldoen aan de normering waterveiligheid.

conclusie

De zienswijze van het waterschap geeft geen aanleiding tot wijziging van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

15. Zienswijze (EDO-kenmerk 6421411)

samenvatting zienswijze

Indieners wijzen nogmaals op de verplichtingen die de provincie is aangegaan bij de keuzes die gemaakt zijn voor de ontwikkeling van het gebied Boetelerveld. Indieners hebben bij de terinzageliggig van het provinciaal inpassingsplan Boetelerveld ook al gewezen op de gevolgen voor de waterhuishouding en op allerlei aanverwante zaken in het gebied. Ook bij de uitvoering van de werkzaamheden hebben indieners de provincie daarop gewezen. Indieners vinden dat aan regels, plannen, verordeningen, besluiten, vergunningen, visies en dergelijke, geen rechten kunnen worden ontleend als die in strijd zijn met de verplichtingen die de provincie is aangegaan voor het gebied Boetelerveld.

reactie

De zienswijze richt zich op onderdelen van de Omgevingsverordening die in deze actualisatieronde niet worden gewijzigd en dus geen onderdeel uitmaken van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021. Wij laten de zienswijze daarom buiten behandeling.

16. Zienswijze (EDO-kenmerk 6440859)

samenvatting zienswijze

Indiener merkt op dat in het Provinciaal Blad staat dat het voor een aantal beleidswijzigingen ongewenst is als de doorwerking daarvan in de provinciale regelgeving moet wachten op de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet, maar dat het in de advertentietekst net iets anders staat. Daar staat '... moet wachten op de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening 2021'.

reactie

De inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingsverordening 2021 is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet. Het uitstel van de Omgevingswet betekent dat de nieuwe Omgevingsverordening 2021 ook later in werking zal treden. Dat is voor ons aanleiding geweest om nog een tussentijdse actualisatie op de geldende Omgevingsverordening te doen.

samenvatting zienswijze

Indiener constateert dat de provincie haar beleid op een aantal punten heeft aangescherpt. Als het gaat om versnellen van beleid, worden de gemeenten gedwongen om daarvoor eerst hun omgevingsvisie aan te passen en vervolgens het gemeentelijke omgevingsplan. Voor dat omgevingsplan geldt op grond van de Omgevingswet overgangsrecht. Indiener vindt het onjuist om het provinciale beleid er alvast door te drukken en mogelijk zelfs met terugwerkende kracht voor burgers bindende regels vast te laten stellen, terwijl gemeenten nog beleid moeten vast stellen.

reactie

In de Wet ruimtelijke ordening is geregeld dat provincies in een verordening instructies mogen geven om ervoor te zorgen dat provinciale belangen doorwerken in gemeentelijke bestemmingsplannen. Ook in de Omgevingswet is geregeld dat provincies met instructieregels provinciale belangen juridisch mogen borgen. Door kaderstelling vooraf weten gemeenten waar ze aan toe zijn op het moment dat zij hun bestemmingsplannen willen wijzigen of hun visie actualiseren.

De instructieregels voor gemeenten die in deze actualisatieronde worden aangepast gaan werken op het moment dat zich een nieuwe ontwikkeling aandient waarvoor de gemeente haar bestemmingsplan wil aanpassen.

De instructieregels kennen geen terugwerkende kracht.

samenvatting zienswijze

In september werd tijdens een informatiebijeenkomst van een gemeente gesproken over 'nog niet bekende projecten'. Volgens indiener is het onjuist en weinig democratisch projecten (of voorstellen daarvoor) die niet 'bottom up' tot stand gekomen zijn, alvast van subsidie te voorzien.

reactie

De Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 voorziet in aanpassing van regels en niet in het toekennen van subsidie.

samenvatting zienswijze

Indiener verwijst verder naar de eerdere reactie op de Omgevingsvisie.

reactie

De Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 voorziet alleen in aanpassing van de geldende Omgevingsverordening en niet in aanpassing van de Omgevingsvisie.

17. Zienswijze (EDO-kenmerk 6440894)**samenvatting zienswijze**

Indiener wijst erop dat er binnen de provincie Overijssel de komende jaren diverse uitbreidingen en wijzigingen noodzakelijk zijn van het hoogspanningsnet. Daarvoor is ruimte nodig. Indiener verzoekt om in de Omgevingsverordening op een passende wijze rekening te houden met de aanwezigheid van de bestaande infrastructuur (stations en verbindingen) en geen afbreuk te doen aan het veilig en ongestoord functioneren daarvan. In de Omgevingsverordening komen een aantal onderwerpen aan de orde die mogelijk van invloed

zijn op de bestaande infrastructuur en de mogelijke toekomstige uitbreiding daarvan. Indiener vraagt om nog een keer kritisch te kijken of de verordening de bestaande en nieuwe infrastructuur niet belemmert.

Indiener verzoekt om bij de aanwijzing van de zoekgebieden in Noordoost-Twente rekening te houden met de afstanden die in het Handboek RisicoZonering Windturbines worden aangegeven voor de plaatsing van windturbines ten opzichte van hoogspanningsinfrastructuur.

Indiener verzoekt om bij de ontwikkeling en/of aanwijzing van natuurgebieden rekening te houden met hoogspanningsverbindingen. Binnen de belemmeringenstrook van bovengrondse hoogspanningsverbindingen moeten geen hoogopgaande beplanting of bomen worden aangebracht. Binnen de belemmeringenstrook van ondergrondse kabels moeten geen diepwortelende struiken of bomen worden aangebracht.

Indiener verzoekt om een uitzonderingspositie die vergelijkbaar is met die van de terreinbeherende organisaties als het gaat om de herplantplicht bij het kappen van houtopstanden. Indiener wijst erop dat zij beschikt over een 'gedragscode houtopstanden' die goedgekeurd is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

reactie

Zoals ook aangegeven bij de publicatie van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 kunnen er alleen zienswijzen worden ingediend op de onderdelen die in deze actualisatieronde worden gewijzigd. Dat betekent dat wij alleen ingaan op het onderdeel van de zienswijze dat gaat over de aanwijzing van de zoekgebieden voor windenergie aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente.

Door de aanpassing van de Omgevingsverordening zijn windturbines niet langer op voorhand uitgesloten binnen de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen aan de randen van het Nationaal Landschap Noordoost-Twente. Voordat tot plaatsing kan worden overgegaan is een nadere afweging nodig door de gemeente. In die nadere afweging zal ook gezien worden welke afstand nodig is ten opzichte van hoogspanningsinfrastructuur voor zover aanwezig in het gebied.

Wij zien geen noodzaak om de begrenzing van de zoekgebieden hier op voorhand op aan te passen. Aan de hand van concrete initiatieven kan veel beter nagegaan worden hoe met hoogspanningsleidingen en kabels rekening gehouden moet worden om de leveringszekerheid niet in gevaar te brengen.

conclusie

De zienswijze van indiener geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021.

Deel 2: Advies Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein

Het advies van de Subcommissie wettelijke adviestaken fysiek domein is uitgebracht bij brief van 18 oktober 2021.

samenvatting advies

De subcommissie is van mening dat de waterschappen niet alleen en uitsluitend verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de omgevingswaarden regionale keringen. Het is een samenspel en verantwoordelijkheid van meerdere partijen die hierin samen optrekken. Naast dijkverzwaring zijn er namelijk ook andere instrumenten om de omgevingswaarden te bereiken zoals klimaatadaptatie- en watersysteemmaatregelen. De commissie beveelt aan een passage hierover op te nemen in de toelichting bij hoofdstuk 5.

De subcommissie adviseert om voor de Regionale Keringen en de KRW-opgaven duidelijker te maken dat voor beide opgaven gezamenlijk kan worden opgetrokken, zodat ze elkaar kunnen versterken.

Daarnaast kan ook gezamenlijk worden opgetrokken voor het maken van combinatie met andere opgaven in het landelijke gebied zoals klimaat, energie, landbouw, stikstof, enz.

reactie

De opgave waarvoor het waterschap aan de lat staat door de normering waterveiligheid, hoeft inderdaad niet alleen een versterkingsopgave te zijn. Het waterschap kan ook op andere manieren voldoen aan de normering. Terecht wijst de Subcommissie op de noodzaak van samenwerking en afstemming van waterschappen, provincie en gemeenten om opgaven in het fysieke domein in onderlinge samenhang op te pakken.

In de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021 wordt op het onderdeel normering waterveiligheid alleen de kaart aangepast. De teksten over de normering waterveiligheid blijven ongewijzigd. Wij zien in advies van de Subcommissie geen aanleiding om de tekst van de geldende Omgevingsverordening aan te passen. In de nieuwe Omgevingsverordening 2021 nemen we wel een passage op over de noodzaak van samenwerking en afstemming van waterschappen, provincie en gemeenten bij de opgave om te voldoen aan de normering waterveiligheid.

samenvatting advies

De subcommissie is van mening dat er op dit moment te weinig regionale afstemming plaatsvindt waar grootschalige opwek (windparken en grootschalige zonne-energie) gaat plaatsvinden. De subcommissie beveelt aan hier meer kwalitatieve sturing en regie op te voeren in het bredere RES-kader.

De toetsing van de zonneladder is volgens de subcommissie onvoldoende stringent. Er wordt teveel ruimte gegeven aan ontwikkeling van zonnevelden en te weinig energie gestoken in het eerst benutten van daken.

reactie

Wij delen de zorg van de Subcommissie over de (sub)regionale afstemming binnen de RES-gebieden over grootschalige opwek. Binnen de RES is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor kwalitatieve sturing en regie.

Wij zijn het niet eens met de Subcommissie dat er te weinig energie wordt gestoken in het eerst benutten van daken. In nauwe samenwerking met de provincie ontwikkelt Sobolt de webtool "Zonnedakje" (www.zonnedakje.nl). Daarmee kunnen we zien hoeveel er wordt geproduceerd en waar nog potentieel ligt. Zon op dak is onderdeel van de RES en wordt door alle gemeenten gestimuleerd, onder andere met behulp van Zonnedakje. Wij wijzen erop dat niet alle daken zich lenen voor de installatie van zonnepanelen. Verder zijn er andere praktische problemen bij zon op dak zoals beperkingen om terug te leveren aan het net en het belastingregime dat dan gaat gelden. Het feit dat er op dit moment relatief veel zonnevelden gerealiseerd worden, komt onder meer door de kortere doorlooptijd van initiatief tot realisatie (gemiddeld 2 jaar). Voor windprojecten is veel meer tijd nodig is om tot realisatie over te gaan (gemiddeld 7 jaar). Initiatieven voor zonnevelden worden door Gedeputeerde Staten zorgvuldig getoetst aan de zonneladder.

samenvatting advies

De subcommissie is van mening dat de geldende Omgevingsverordening op het punt van de woningbouwopgave verouderd is. In de Omgevingsverordening zijn de kwantitatieve opgaven leidend, terwijl dat niet strookt met de nieuwe Woonagenda's waarin de kwalitatieve opgaven leidend zijn. Ook is het bouwen voor de lokale behoefte verruimd. De subcommissie adviseert met klem om de Omgevingsverordening zo snel mogelijk aan te passen, zodat de versnelling

in de woningbouwproductie niet wordt afgeremd door de verouder Omgevingsverordening. De Omgevingsverordening zou 1 op 1 moeten sporen met de afspraken in de Woonagenda.

reactie

Dit onderdeel van het advies heeft betrekking op een onderwerp dat geen onderdeel uitmaakt van de Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021. Daarin zijn alleen de beleidsaanpassingen opgenomen die ook meeliftten met de Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021 waarmee gezorgd wordt dat de visie en verordening voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Wij laten het punt van de woningbouwprogrammering hier verder buiten behandeling.

samenvatting advies

Vanuit de VNG is expliciet aangegeven dat gemeenten graag proactief willen meedenken over allerlei toekomstige ruimtelijke opgaven, die hun beslag zullen krijgen in de nieuwe provinciale Omgevingsvisie.

reactie

Wij consulteren de gemeenten en andere partners zoveel mogelijk proactief over de toekomstige ruimtelijke opgaven en het provinciale beleid dat wij daarvoor formuleren in de nieuwe Omgevingsvisie.

samenvatting advies

Over overige voorgenomen wijzigingen heeft de subcommissie geen opmerkingen.

reactie

Wij constateren hieruit dat de commissie zich kan vinden in de wijze waarop de beleidsaanpassingen waartoe eerder is besloten, zijn verwerkt in de geldende Omgevingsverordening.

Bijlage Overzicht actualisatieonderwerpen Tussentijdse Actualisatie Omgevingsverordening Overijssel 2020/2021

	Onderwerp	Onderliggend GS- of PS-besluit	Reden voor de aanpassing	Gevolgen voor de Omgevingsvisie	Gevolgen voor de Omgevingsverordening
1.	Verduidelijking beleid tankstations	GS-besluit Verduidelijking provinciaal beleid voor tankstations dd 24 november 2020, kenmerk 2020/0300079	GS hebben besloten om het provinciale beleid voor tankstations te verduidelijken. Tankstations zijn stedelijke functies die in principe niet thuishoren in de Groene Omgeving. Het bestaande netwerk van tankstations biedt voldoende gelegenheid om onderweg te tanken. Door de transitie naar duurzame energie zal er naar verwachting veel minder vraag zijn naar mogelijkheden om onderweg te tanken. Als er nog tankstations bij moeten komen, dan kan daarvoor ruimte gezocht worden in of aansluitend aan bestaand bebouwd gebied.		In de toelichting op titel 2.1 Sturen op ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en sociale kwaliteit is in de paragraaf over zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik het uitgangspunt vastgelegd dat de provincie in principe niet langer meewerkt aan de vestiging van nieuwe tankstations in de Groene Omgeving. Daarbij is er ruimte om in bijzondere situaties toch nog een tankstation toe te staan, maar dan wel vanuit een zeer kritische benadering van nut en noodzaak.
2.	Actualisatie bijlage Wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk	PS – Statenvoorstel Actualisatie beschrijving Wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland dd 31 maart 2021, kenmerk 2020/0318174	De beschrijving Wezenlijke Kenmerken en waarden bevatten van alle 29 deelgebieden binnen het NNN een gedetailleerde beschrijving van de aanwezige natuurwaarden en andere waarden en kenmerken van de natuurgebieden. De geactualiseerde WKW voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en doen recht aan de actuele situatie in de natuurgebieden. Deze beschrijvingen bieden ruimte om te sturen op kwaliteit van de natuur en kunnen als handvat dienen bij het maken van toekomstige beleidskeuzen. De actualisatie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de betrokken partijen. Het betreffen feitelijke		De huidige bijlage 1b Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN wordt vervangen door een geactualiseerde beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk.

			beschrijvingen van de natuurwaarden en bevatten geen nieuwe beleidsopgaven.		
3.	Normering regionale waterkering	PS -Statenvoorstel Aanwijzing en normering regionale keringen in Overijssel dd 31 maart 2021, kenmerk 2021/1100067	De aanwijzing en normering van de regionale keringen (dijken) langs de Sallandse Weteringen en op de Kampereilanden moeten aangepast worden aan de huidige situatie voor een goede bescherming van inwoners, huizen en bedrijven tegen overstromingen. Dit brengt de aanwijzing en normering van alle regionale keringen in Overijssel in overeenstemming met de in 2018 vastgestelde methodiek. Het beschermingsniveau blijft hiermee geborgd en wordt waar nodig aangescherpt.		De aanwijzing en normering voor de regionale keringen langs de Sallandse Weteringen en op de Kampereilanden wordt verwerkt in de Omgevingsverordening op de kaart Waterkeringen en peilbesluiten.
4.	Ruimte voor windturbines in zoekgebieden aan de rand van Nationaal Landschap Noordoost-Twente	PS - Statenvoorstel Herijking uitsluitingsgebieden windenergie dd 27 januari 2021, kenmerk 2020/1104733	Gelet op de opgave in de Regionale Energiestrategie Twente en het onderzoek naar de mogelijkheden om windturbines landschappelijke in te passen in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente, willen Provinciale state ruimte bieden voor wind binnen de zoekgebieden die door de gemeenten zijn aangewezen. Daarbij blijven de overige provinciale randvoorwaarden voor het oprichten van windturbines gelden, zoals de randvoorwaarden die vanuit ruimtelijke kwaliteit worden gesteld.		In artikel 2.15 van de Omgevingsverordening wordt een uitzonderingsbepaling opgenomen op het generieke verbod om in het Nationaal Landschap Noordoost-Twente windturbines te plaatsen, voor de zoekgebieden die zijn aangewezen aan de randen van het Nationaal Landschap.
5.	Doorontwikkeling retailbeleid	GS- statenbrief Detailhandelsbeleid dd 27 april 2021, kenmerk 2021/0109168	Vanuit de behoefte aan een regionaal gelijk speelveld is het nodig om onze detailhandelsregels in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening te verduidelijken. Dit is ook nodig om ons beleid beter te kunnen onderbouwen op basis van de Europese Dienstenrichtlijn.		In titel 2.4 van de Omgevingsverordening hebben we de kaders voor detailhandel juridisch geactualiseerd. Begrippen worden aangescherpt, oa voor grootschalige detailhandel en er worden verduidelijkende regels toegevoegd voor ondergeschikte detailhandel,

					kringloopwinkels en buurt- en wijkwinkelcentra.
6.	Vrijstelling voor soortenbescherming in het kader van onderzoek en onderwijs	GS-besluit dd 12 november 2019, kenmerk 2019/0294556	Sinds de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) zijn GS bevoegd gezag voor ontheffingen soortenbescherming voor activiteiten en handelingen op het gebied van onderzoek en onderwijs. Tot dan verleende de minister dit soort ontheffingen die voor een langere looptijd worden verleend. De bestaande ontheffingen zullen de komende tijden aflopen. Ook voor nieuwe activiteiten op dit vlak worden de komende tijd aanvragen verwacht. De wijziging van de Omgevingsverordening voorziet in vrijstelling van de ontheffingsplicht voor soortenbescherming. Deze vrijstelling is voor amfibieën voor onderzoek en onderwijs, voor amfibieën ter veiligstelling van het verkeer, voor keutels, braakballen, losse veren en sterrenschot voor onderzoek en onderwijs en het daarmee samenhangende uitzetten van dieren.		In bijlage 9a Soorten die hoort bij de vrijstellingsregeling in artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening is de mogelijkheid opgenomen om aangewezen soorten opzettelijk te vangen voor onderzoek en onderwijs.

